

De Gasperi je zmagal pri italijanskih volitvah v zadovoljstvo svobodnega sveta

De Gasperijevim škčanskim demokratom se je posrečilo dobiti zadostno število glasov, da so si zagotovili večino v senatu in verjetno tudi v poslanski zbornici.

RIM. — Koalicija predsednika lade in voditelja italijanske krščanske demokracije je uspešno pritegniti italijanske množice in si zagotoviti večino v bodočem parlamentu. V senatu ima ta koalicija že sedaj 52:4 odst. večine, potrebno ji je dobiti le še nekaj nad 50 odstotkov ljudskih glasov, da dobi 63 odstotkov vseh poslaniških mest v parlamentu.

Desničarski neofašisti in monarhisti so pridobili veliko volilcev in ojačili svoje vrste zlasti v Južni Italiji in Rimu, medtem ko so komunisti v glavnem ohranili svojo staro moč.

Tako se je Italija zaenkrat ohranila na srednji poti v veliko zadovoljstvo vsega svobodnega sveta. Volilna borba je bila zelo huda in ostra, zato je precej čudno, da je pri znanem vročem laškem temperamentu zmaga zmerna sredina.

DEPARTMENT RDEČIH SLANIKOV

Pred senatnim preiskovalnim odborom se zagovarja Fr. Coe, bivši tajnik ustanove International Monetary Fund (od leta 1946 do 1952) ki je imel poleg tega še sledeče položaje: od l. 1934-39 svetovalec United States Treasury; l. 1939 ekonomski svetovalec pri Federal Security Agency; l. 1940 svetovalec za vojno finansiranje pri National Defence Corp.; v letih 1945 - 46 direktor Monetary research United States Treasury Department; leta 1941 specialni asistent ambasadorja in finančni ataše ameriške ambasade v Londonu; leta 1942 eksekutivni tajnik War Production Co. United States America - Canada; v letih 1942-43 pomožni direktor ustanove Board of Economic Warfare; leta 1943 svetovalec Mexican American Commission on Economic Cooperation; v l. 1943-45 pomožni administrator Foreign Economic Administration; leta 1944 tehnični tajnik U. S. Monetary and Financial Conference, Breton Woods.

Samobitni je umevno, da bi moral biti vsak z 18letnim službovanjem na tako visokih in odgovornih vladnih položajih nesporni patriot. Frank Coe, ki mu preiskovalni odbor očita, da je komunist, pa že 51krat ni hotel odgovoriti na vprašanje, če je zdaj ali če je bil takrat, ko je služil v gori imenovanih važnih položajih, vohun in komunist.

Na vsa vprašanja odgovarja samo, da bi ga utegnil odgovor inkriminirati. Prav tako trdovratno molči na vprašanje, če je bil član komunistične partije ali če se je sestel s kakim članom komunistične partije na svojem nedavnem potovanju v Mehiko. Na vsa vprašanja odgovarja enako: da bi ga odgovori utegnili inkriminirati.

Če bi mogel na to vprašanje po pravici odgovoriti z besedico "ne", bi ga ta odgovor na noben način ne mogel inkriminirati. Torej če ni bil in če ni še zdaj komunist in vohun, čemu ne odgovori na vprašanje s to enostavno in kratko besedico?

Res, lepe stvari prihajajo na dan iz skrinje tistih, ki so vsako bojazen, da imamo izdajalce na najvišjih mestih vladne uprave zavrnil z malomarnim zamahom roke in ciničnim odgovorom: Rdeči slani ... Preganjanje čarovnic. ...

Priporočamo vedno in povsod veliko pazljivost, to ni dobro samo za druge, ampak prav tako za nas same!

Syngman Rhee pride v Ameriko?

NEW YORK. — Dopisnik je sporočil iz Seoula, da je zvedel iz vladnih krogov, da pojde predsednik republike Syngman Rhee verjetno v Washington k razgovoru s predsednikom Eisenhowerjem. V Washingtonu pa o kakem takem obisku nihče nič ne ve. Predsednik pojde na oddih na Srednji zapad, če ne bo kake važne spremembe v mednarodnem položaju, ki bi ga zadržala. Bolj verjetno je, da bo korejski predsednik odletel v Tokio na razgovor z generalom Clarkom, vrhovnim poveljnikom ameriških in vseh zaveznikov ameriških in vseh zaveznikov na Daljnem vzhodu.

Švica je sporočila, da se tako dolgo ne bo pridružila nevtralni komisiji, ki naj bi prevzela v svoje varstvo vojne ujetnike, dokler Južna Koreja ne pristane na podpis premirja.

Tito je naš zaveznik po sili

Ameriko in Jugoslavijo ločuje propaganda nezaupanja. NEW YORK. — Revija "The Reporter" je objavila poročilo posebnega dopisnika Ernesta Halerina iz Beograda pod naslovom: "Kako pomagati Titu, da bo pomagal zapadu". Poročilo pravi: —

Ker jugoslovanska vlada neustrašno nalaga svojim državljanom nove žrtve in omejitve, ni bojzani, da bi v tej deželi ameriška pomoč šla v nič radi zapravljanja za kake luksuzne predmete. Tudi je res, da vlada ne trpi protiamerške propagande. To pa še ne pomeni, da ameriška politika ne naleti na ovire v Jugoslaviji. Jugoslovanski komunisti, od predsednika vlade doli do zadnjega uradnika ministrstva zunanjih del so vedno natančno vljudni v vsem svojem poslovanju s člani ameriških misij, ali Amerikanci ne morejo vzdržati z njimi nikakih družabnih stikov kot le čisto uradne. Noben Amerikanec ne ve, kaj njegov jugoslovanski znanec resnično misli o njem. Jugoslov. komunisti se odzivajo povabilom k diplomatskim družab. sestankom in tudi k večerjam in kosilom, a nihče se ne more otresti morečnega sumnje, da se kasneje sestanejo in med seboj primerjajo svoje zapiske o vtisih, ki so jih nabrali o gostiteljih in povabljenih.

Kar cela pregrada nezaupanja nas loči in deli zastopnike obeh vlad. Ni je mogoče predreti z uradnimi izkazi dobre volje. Sedanja vladarja Jugoslavije gotovo občudujejo ameriško bogastvo in življenjski standard naših delavcev. Hvaležni so za zaščito proti sovjetskim vojnim napadom. Ščiti jih pač že samo dejstvo, da je Amerika močna. Toda Zdr. države so še vedno kapitalistične in tudi še vedno verjamejo, da je kapitalizem pravi pot.

Bodi previden in pazljiv, pa se boš izognil marsikateri nesreči!

Švica odklanja udeležbo, če Južni Korejci ne podpišejo

Washington, D. C. — Švicarska vlada je obvestila Združene države, da ni pripravljena poslati svojega zastopnika v odbor za urejevanje vprašanja vojnih ujetnikov in njihove repatriacije, dokler Južna Koreja ne pristane na podpis premirja.

Tukajšnji krogi sodijo, da bo ta švicarska odločitev ojačila stališče južnokorejske vlade.

Clevelandski Čehi se boje potovali v domovino.

Amerika je dovolila Čehom potovanje v domovino, toda kaže, da se bodo Čehi tega dovoljenja malo posluževali.

CLEVELAND. — Ameriška vlada je preklicala prepoved potovanja v Češkoslovaško, toda clevelandski Čehi se boje poslužiti se te pravice.

Anthony Sustr, urednik tukajšnjega češkega dnevnika Novy Svet je izjavil: "Vsakdo zdaj govori o preklicu tega potovanja, toda vsi se boje potovati domov ker vedo, da se poslužuje češka vlada drastičnih odredb napram ljudem, katerih ne mara."

Urednik je dejal, da se clevelandski Čehi nočejo odzivati povabilu za potovanje v domovino, ker vedo o represalijah, ki jih je vlada uvedla napram njihovim sorodnikom doma.

V preteklosti so clevelandske trgovske družbe mnogo trgovale s Češkoslovaško, zdaj pa je ta trgovina na ničli.

NORVEŠKA RANLJIVA

Oslo, Norveška — Admiral Lynde D. McCormick, vrhovni zavezniki poveljnik na Atlantiku je obiskal Norveško in se vrnil s poročilom, da je to deželo v slučaju vojne težko braniti.

STRAHOTNE POSLEDICE VIHARJA V CLEVELANDU

Tornado, ki je divjal preko južnega Michigana in preko severnega dela Ohio, je zahteval v Clevelandu 10 mrtvih, nad 300 ranjenih in je vzel streho okoli 200 družinam. — Vseh mrtvih je 143, od tega v samem Flintu, Mich., ki je bil najhujše prizadet, 113.

CLEVELAND. — Strahotni vihar, ki je pridivil v ponedeljek iz Michigana in preko severnega dela Ohio v naša mesta, je zahteval tu 10 smrtnih žrtev in povzročil okoli pet milijonov škoda. RFC je proglašila predele mesta, ki so bili prizadeti po tornadu, za "po nesreči prizadeto okrožje." Tako bodo ponesrečeni in oni, ki jim je vihar razdejal domove, s pomočjo federalne vlade razdejjane hiše lahko popravili.

Narodna garda in člani Civilne obrambe so prišli na pomoč policiji v prizadetih predelih vzdrževati red in varnost.

Župan Thomas Burke in guverner Frank Lausche sta si včeraj ogledala škodo in se čudila nad silnim razdejanjem. "To je gotovo področje nesreče in ima praviso do federalne pomoči", je dejal guverner. Župan je zaprosil federalno vlado za pomoč, guverner Lausche pa je pozval glavni stan Rdečega križa v Columbusu, naj tudi pri skroji po svoji moči na pomoč, prav tako se je obrnil na dobrodelne ustanove, naj dajo ponesrečencem na razpolago ves odvišen živč.

FLINT, Mich. Vihar, ki je povzročil toliko smrtnih žrtev in toliko škoda, je tvorilo šest tornadov, ki so nastali tako nenadno, da ni bil nihče nanje pripravljen. Nekateri izmed ponesrečencev v Michiganu so dojenčki, ki jih je vrtinčasti vihar iztrgal iz naročja mater in jih vrge v smrt. Može, ženske in otroke so potegnili mrtve iz ruševin in prevrnjenih avtomobilov. Dva dečka je neslo v smrt nad pol milje daleč.

Najhujše je bil prizadet Beecher. Več ponesrečencev v mestu Flintu je bilo v nekem odprtem kinogledališču, ko je vihar nastopil. Gledali so film "Invazija v Združene države".

CLEVELAND, O. — V predelu, ki ga je zadela nesreča, je prepravljeno vsako parkanje avtomobilov, je odredil varnostni direktor Birkett L. Williams. Ponoči so se trudili, da so počistili ulice.

Amerika bo velirala vstop rdeče Kitajske v Združene narode

ZDR. NARODI. — Združene države so bili včeraj pripravljene uporabiti moč veta za blokiranje rdeče Kitajske in za zaščitanje njenega sprejetja v Združene narode.

Sovjetska zveza in njene satelitke bodo prav gotovo zahtevale, da se sprejme rdečo Kitajsko v Združene narode kakor hitro bo podpisano premirje. Ameriški ambasador pri Zdr. narodih Henry Cabot Lodge jr. je izjavil, da bo storil vse, kar bo v njegovi moči, da prepreči sprejem rdeče Kitajske v organizacijo Zdr. narodov.

Po vsej priliki bo Sovjetska zveza zahtevala za rdečo Kitajsko tudi stalen sedež pri Varnostnem svetu, katerega ima sedaj nacionalistična Kitajska.

NAJNOVEJŠE VESTI

RIM, Italija. — Vlada predsednika De Gasperija je dobila absolutno večino v senatu, toda odločitev glede poslanske zbornice še ni padla, čeprav predvidevajo, da bo vlada imela večino tudi tam. V senatu ima koalicija krščanskih demokratov 125 mest od 243.

WASHINGTON, D. C. — Poslanik južnokorejske vlade je dejal, da so Združeni narodi v obeh Azije vojno na Koreji izgubili in da so razgovori o "miru" v obeh teh narodov znak šibkosti in neenotnosti Zahoda.

ŽRTVE TORNADA. — CLEVELAND. — Devet mrtvih, 221 ranjenih, 50 milijonov škoda.

DESHER, O. — Pet mrtvih, eden ranjen, mnogo gospodarskih poslopij porušeni.

CYGNET, O. — Trije ubiti, osem ranjenih, 20 hiš porušeni.

CEYLON JUNCTION, O. — Eden ubit, 22 ranjenih, 15 poslopij porušeni.

POSTORIA, O. — Štiri hiše porušene.

RITTMAN, O. — V Wayne okraju znaša škoda \$250.000.

ELYRIA, O. — Eden ubit, štirje ranjeni.

WORCESTER, Mass. — 56 mrtvih, na stotine ranjenih, 200 domov porušeni.

FLINT, Mich. — 112 mrtvih.

ERIE, Mich. — Štirje mrtvi.

TAWAS, Mich. — Štirje mrtvi.

PLEASANT LAKE, Mich. — Eden mrtev.

BROWN CITY, Mich. — Eden ubit.

Razne drobne novice iz Clevelanda in te okolice

Zadnje slovo. — Člani društva Slovenski dom št. 6 SDZ so vabljeni, da pridejo nocoj ob 7:30 v Grdinov pogrebni zavod na Lake Shore Blvd., da se poslovo od umrle Louise Svetin in da se po možnosti udeležijo v četrtek pogreba.

Letno pohoštvo. — A. Grdina in Sinovi na Waterloo Rd. imajo na zalogi razne vrste pohoštva za poletje po nizki ceni. Več v oglasnem delu lista.

14. obletnica. — V četrtek ob 7:15 bo v cerkvi sv. Vida sv. maša za pok. Frances Franc v spomin 14. obletnice smrti.

Seja odgovodena. — Podružnica št. 10 Slov. žen. zveze v četrtek 11. junija zaradi odsotnosti predsednice in podpredsednice ne bo imela redne mesečne seje. Prihodna redna seja bo v juliju.

Pozdravljajo. — Sledeče rojakinje in rojaki pošiljajo pozdrave z ladje "Georgic," ki jih vozi v Evropo: Mary Tonej, Mary Strukel, Antonija Kozar, Mary Zupančič, Louise Zidanec, Elizabet Papez, Frank O. Keber, Jožef Poldan, Jennie Pugelj, Mary Peternel. Vreme imajo lepo in ni mrska bolezen še nobenega napada, tudi hrana je dobra.

Molitve. — Članice Društva sv. Kristine št. 219 KSKJ so vabljene k molitvi za umrlo Louise Dorothy Svetin v Grdinov pogrebni zavod na Lake Shore Blvd. nocoj ob 8. uri.

Redna seja. — Društvo sv. Ane št. 4. SDZ ima nocoj ob 7:30 svojo redno seja v navadnih prostorih.

Slike iz starega kraja. — John Terček bo nocoj ob 9:30 kazal na 16223 Waterloo Rd. slike iz starega kraja. Vstop prost.

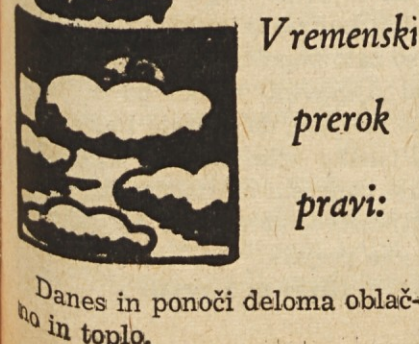
Pogreb. — Pogreb Louise D. Svetin je v četrtek ob 9:30 v cerkev Marije Vnebovzete. Njena mati je umrla v Clevelandu, kjer zapuša pokojnica tudi Franka Erjavec in več drugih sorodnikov.

Graduacija. — V četrtek 4. junija je graduiral s Case Institute of Technology kot Bachelor of Science in Engineering Administration Richard J. Rožanc sin Mr. in Mrs. Rudolph Rožanc z 10314 Sandusky Ave. Čestitamo in mu želimo mnogo uspeha tudi v bodoče!

K molitvi. — Članice dr. Srca Marije so prošene, da se vdeležijo skupne molitve za pokojno Frances Sculac v železovnem pogrebnem zavodu danes ob 7. uri zvečer na 6502 St. Clair Ave.

Pogajanja za premirje odložena, dokler ne bo razmejitvene črte

Munsan, Koreja, 10. junija — Zavezniki in komunistični zastopniki so odložili razgovore, dokler nižji predstavniki obeh taborov ne odstranijo še obstoječih tehničnih zaprek, ki ovirajo premirja. Najvažnejša je natančna določitev razmejitvene črte na samem bojišču. Vsa važnejša vprašanja so že rešena. V splošnem računajo, da bo premirje podpisano tekom enega tedna do 10. dni.

Vremenski prerok pravi: Danes in ponoči deloma oblačno in toplo.

6117 St. Clair Ave. Henderson 1-0628 Cleveland 3, Ohio.

Published daily except Saturdays, Sundays and Holidays

General Manager and Editor: Mary Debevec

NAROČNINA

Za Zed. države \$10.00 na leto; za pol leta \$6.00; za četrt leta \$4.00.

Za Kanado in sploh za dežele izven Zed. držav \$12.00 na leto. Za pol leta \$7.00, za 3 mesece \$4.00.

SUBSCRIPTION RATES

United States \$10.00 per year; \$6.00 for 6 months; \$4.00 for 3 months.

Canada and all other countries outside United States \$12.00 per year; \$7 for 6 months; \$4 for 3 months.

Entered as second class matter January 6th, 1908 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the act of March 3rd, 1879.

83 No. 114 Wed. June 10, 1953

Mir ali samo premirje?

S Koreje prihajajo poročila, da sklenitev premirja in končanje bojev ni več daleč. Po teh vesteh so glavne težave premagane in tudi "trmoglavost" južnokorejske vlade premirja ne bo mogla preprečiti.

Dve stvari sta, ki v zvezi s tem razvojem vzbujata posebno radovednost. Ves svet zanima, zakaj so se komunisti odločili za konec vojne v Koreji, in drugič, ali je to samo premirje ali pa se bo svet v resnici pomiril in moremo torej računati z daljšo dobo miru.

Po zmagi revolucije v Rusiji sta nastali med komunisti dve skupini. Ena se je zavzemala za to, da je treba storiti vse, da se komunizem čimprej razširi po vsem svetu, druga pa je bila mnenja, da je treba najprej utrditi komunistično oblast v Rusiji sami, izgraditi njene oborožene sile in vse ostalo, kar je potrebno za spopad s kapitalističnim svetom. Po Leninovi smrti je zmagal Jože Stalin vodja druge skupine, ki je dal večji del zagovornikov svetovne revolucije spravi s pota. Začel je načrtno zgrajevati sovjetsko industrijo, kmetijstvo, graditi železnice in pota, posebno pozornost pa je posvetil rdeči armadi. Pri tem se je skrbno izogibal vsakega mednarodnega spora, da ne bi stavil pridobitev oktobrske revolucije na kocko. Naj se kapitalistični svet bori med seboj, mi stojmo ob strani, da vidimo, kak bo konec, je mislil Stalin, ko je sklenil nenapadno pogodbo s Hitlerjem v avgustu 1939.

V drugi svetovni vojni je Sovjetija hudo trpela, nič manj, če ne celo bolj je trpela tudi Zahodna in Srednja Evropa. Kremelj je vsaj na zunaj kazal prijateljstvo z Ameriko in Anglijo, dokler je bil v nevarnosti. Ko je bila nevarnost mimo, je bilo prijateljstva med nekdanjimi sorbci konec in Sovjeti so se trudili, da položaj čim bolj izkoristijo in razširijo komunizem preko vse Evrope in Azije.

Le z veliko nejevoljo so se Sovjeti umaknili spomladi 1946 iz Irana, v Grčiji pa že niso marali več popustiti. Šele po sporu med Titom in Kremljem se je Grkom z ameriško pomočjo posrečilo streti komunistični upor. Med tem časom so pa Sovjeti bogato podpirali kitajske komuniste v borbi z zakonito Čangkajskovo vlado, sejali razdor v Indokini in Indoneziji.

Zahod se je predramil in spoznal nevarnost šele po prevratu na Češkoslovaškem. Atlantski pakt je pa ostal v resnici samo na papirju, dokler niso komunisti napadli Južne Koreje.

Hladna vojna se je spremenila v vročo in nihče ni vedel, če bo ostalo le pri vojni na Koreji. Zahod se je začel pripravljati. Oboroževalna industrija v Ameriki, Angliji in drugod po svobodnem svetu je bila kmalu v polnem obratu. V zadnjih letih je izdelala na tisoče topov, tankov, na stotine pušk in drugega orožja ter ogromne količine raznega vojnega materiala. Vojne ladje, ki so ležale v raznih pristaniščih brez moštva, so znova opremili in jih poslali v službo, letalstvo je dobilo nova moderna letala za obrambo in napad.

Svobodni svet sicer še ni dosegel one vojne moči, kot je bilo predvideno, vendar pa Sovjetija danes ni več v stanju neovirano korakati preko Nemčije in Francije do Atlantskega oceana. Tu je obramba že precej dobro izgrajena.

Komunizem je razširil svojo oblast nad Kitajsko in se trdno usidral v Indokini. Vojna v Koreji je bila poskus, je bila tipanje, ali bo Zahod pripravljen nastopiti z orožjem proti komunističnim napadalcem ali ne. Zahod se je postavil napadalcem po robu in pognal komuniste nazaj preko meje. Nikakor pa se ni mogel odločiti za kaznovanje napadalec. MacArthurjeva zahteva za pohod do reke Jalu in kaznovanje kitajskih komunistov je bila odklonjena. Bojišče se je ustalilo nekako na stari mejni črti med Južno in Severno Korejo. Ne ena ne druga stran se ni resnično več potrudila doseči odločitev na bojnem polju. Pogajanja so se vlekle iz tedna v teden, iz meseca v mesec, premirja pa ni in ni bilo.

Kremelj je bil s tem razvojem zadovoljen. Nad pol milijona ameriških vojakov je bilo zaposlenih v oddaljeni Koreji, Amerika je trosila ogromne milijarde za vojno in za oboroževanje ter skrbela pri tem še za oborožitev svojih zaveznikov v Evropi. Kitajski komunisti so se v Koreji izčrpavali in bili bolj in bolj odvisni od Moskve, na drugi strani so imeli pa tudi lepo priložnost pomesti s svojimi nasprotniki doma in tako utrditi svojo oblast. Oboje je šlo v korist Moskvi.

Zahod se je za morebitno vojno že precej pripravil, veliki davki so povzročili vsesplošno nezadovoljstvo, gonja proti "ameriškim vojnim hujskačem" je rodila uspehe, tako v Aziji kot v Evropi, državni proračuni demokratičnih držav izkazujejo veliko več izdatkov kot prejemkov, kar je vse posledica vojnih priprav, življenska raven se le počasi dviga. Vse to gre Kremlju v račun. Nadaljnje naraščanje vojne napetosti in nadaljevanje vojne na Koreji bi utegnili v resnici sprožiti svetovno vojno, to pa vsekakor za zdaj ni v načrtu Sovjetov. Oni se danes še ne čutijo dovolj pripravljeni in niso gotovi, da bi se vojna končala z njihovo

zmago. Čemu torej staviti vse na kocko in tvegati, da zgu-be to, kar so v zadnjih letih pridobili? Boljše se je nekoliko potuhnuti in pokazati prijazno lice, pa se bo pomiril tudi Zahod češ, da je nevarnost mimo.

(Dalje jutri)

BESEDA IZ NARODA

Razgovor s pionirko

Cleveland, O. — Naša sosedka Mrs. Karolina Modic je praznovala nedavno svoj 80. rojstni dan. Njeni sinovi in hčere so ji v počastitev priredili, ne da bi ona o tem sploh kaj vedela, lep večer. Nanj so povabili tudi več prijateljev in prijateljic. Takole mi je pripovedovala:

"Veste, tako iznenadenje so mi priredili moji otroci. Kar ne morem si misliti, kako so to storili."

"Prav so storili," sem dejal. "Oddolžili so se Vam, v kolikor so mogli. To ste zaslužili, pa ne samo to, še veliko več. Izkazali so Vam ljubezen in hvalečnost za vse, kar ste vi storili za nje in za številne žrtve, ki ste jih do-prinesli z njihovo vzgojo. Prav so storili in čestitam jim zato. Pridružujem se pa tudi njihovim željam in čestitkam."

Težko, da bi kdo Modičevo mamo bolj poznal kot jaz, kajti dolgo let že živimo v sosedstvu in vedno smo bili dobri prijatelji, skoro bi lahko rekli kot ena družina v dveh hišah.

Tako si štejem v dolžnost, da napišem nekaj vrstic k temu njenemu prazniku. Naj na tem mestu povem, da mi je njen pokojni mož, ranjki John Modic dobil prvo delo v železarni H. P. kjer je imel v bližini svojo gostilno. To je bilo l. 1899. Pokojni John je imel rad lepe konje. Mi smo lepe konje rabili, da smo vozili z njimi k poroki vesele pare. Kako se je pokojni Modic postavil, ko je s kočijo vozil za nas v sprevodih in raznih paradah. Bili smo vedno prijatelji in drug drugemu naklonjeni.

John je bil zelo živahen mož. O podrobnostih iz življenja Modičevih ne bom pisal, o tem je AD že nedavno prinesla daljši dopis. Zapišem naj pa nekaj, kar se mi zdi važno, da ostane ohranjeno. Kadar smo bili v težavah v borbi za vsakdanji kruh — naš začetek je bil težak — smo vedno našli oporo v naukih svojih očetov in mater. Ti nauki so nas spremljali skozi življenje, v njih je bila moč, ki nam je dajala vztrajnost in vneve v vsakdanji borbi. Če imamo kaj zapustiti otrokom in potomcem, je gotovo to, so ti dobri nauki in nasveti, ki smo jih prejeli od svojih staršev, preden smo odšli v svet.

MOLI! DELAJ! HRANI! To so bila naša gesla. Če ne bi pri-nesle naše matere oziroma naša slovenska dekleta teh naukov s seboj, ne bi imeli danes toliko in tako čislanih slovenskih družin v Ameriki. Če ne bi bilo v naši stari domovini onega živega verskega življenja, kot smo ga poznali v mojih časih v slovenskih vaseh in farah, ne bi dala naša domovina toliko odličnih mož svetu.

V kolikor uživamo Slovenci danes v svetu ugleda, to je največja zasluga naših slovenskih mater, ki so z naporom, pa vendar z veliko ljubeznijo in požrtvovalnostjo vzgajale svoje otroke. Prav je torej, da se naših mater spomnimo in jim damo priznanje, dokler so še med nami. Ni važno ali one to žele ali ne — prepričan sem, da tega ne žele — važno je pa, da poudarimo njih zasluge, njih vero in narodno trdnost in jim mor-da na ta način dobimo vrednih naslednikov in naslednic. Če teh ne bo, bodo izginile vrednote, ki so naš narod vsa desetletja držale pokoncu.

Nov moderen čas utegne pozabiti vse, na čemer smo mi nekdanj stali in gradili. Mladini red tako rad gleda z nekim nasmeškom na vse naše staro in

káže na napredek časa, na vse novo tudi na novega — duha. Takale priložnosti so kot nalašč, da poudarimo, da ni vse slabo, da ni vse nazadnjaško in vse zastarelo, kar je v našem življenju kaj veljalo. Čas je prinesel veliko novega na polju tehnike, na polju higijene, zdravstva, napravil nam je življenje prijateljske, v tem pogledu se je staro preživelo, niso pa se in se ne bodo preživeli nauki, ki smo jih prejeli od svojih staršev, ti so danes prav tako veljavni kot so bili nekdanj!

Urednik nekega slovenskega časopisa je priporočal v svojem listu neko kontrolo. Pisal sem mu: "Ako bi kakšen urednik v času njegove matere kaj takega pisal in bi ona tako pisanje poslušala, bi njega nikoli ne bilo. Ali niste veseli življenja in niste svoji materi hvaležni zanj?" sem ga vprašal.

Naj mar mi sedaj rečemo: "Dovolj je tega življenja. Da se le mi preživimo, kaj nam drugi mar? Velik greh pred Bogom bi bil, če bi mi živeli le svoje-mu uživanju, ne imeli bi pa nobenega smisla za žrtve in za potrebe in trpljenje drugih.

Če vse to malo premislimo, moramo priznati, da so imeli otroci prav, da so svoji materi priredili za 80-letnico to slavlje. Mrs. Modic ga je v resnici zaslužila. Mnogo otrok se niti ne zaveda, kaj zgube, če pozabijo na svoje starše. V njih je za otroke blagoslov ali prokletstvo. Nobena božja zapoved ni menda tako resnična kot prav četrta. Pametni so otroci, ki jo izpolnjujejo.

Anton Grdina St.

Lepo je bilo

Cleveland, O. — V nedeljo 31. maja v Slovenskem narodnem domu, ko so igralci Slovenskega odra, podali dramo "ROŽNIVENEC."

Ta drama je bila pred več leti igrana v angleščini v znanem gledališču v mestu. Časopisi so takrat pisali cele kolone o njej in pesem "ROŽNIVENEC" — "The Rosary" je postala zelo popularna kar čez noč. Jaz sem bila še premlada, da bi jo šla gledat — vendar, ker so me zanimala take reči, sem pa prečitala vse, kar se je o njej pisalo. Čez nekaj let sem imela priložnost čitati knjigo "THE ROSARY", iz katere je bila drama povzeta. Ko sem jo brala, mi je prišlo v spomin pri-povedovanje onih, ki so se udeležili predstave.

Ko so se torej začele priprave za "ROŽNIVENEC" na St. Clary, me je obšla misel — če ni to tista znana drama "The Rosary." Ko so pri sestanku Lige Father Godina potrdili, da je to ista — poslovenil pa da jo je g. Zdravko Novak, sem bila vesela. Vedela sem, da bodo igralci Slovenskega odra dobro pogodili, posebno še, ko sem zvedela, da bo igro režiral g. Pavle Intihar.

Ker sem bila na dan prireditve skozi prve 3 slike v blagajni, mi jih ni bilo mogoče videti. Za zadnje tri pa moram reči, da sem bila v resnici veselo presenečena. Ugajal mi je oder in igralci so rešili svoje vloge izvrstno, Jana in Garth (Pustcva) takorekoč neprekosljivo. Znamo, da je ta težka drama zahtevala veliko truda in dela — vendar pa ste igralci lahko v zavesti, da ste dali narodu nekaj lepega in veliko užitka s to predstavo. Večkrat sem opazila, kako si je občinstvo brisalo solze ob raznih prizorih, tako živo so bili predstavljeni. Mi, navadni ljudje, udeleženci smo bili tako zado-

voljni s to predstavo kot že dolgo ne. S komur sem po končani igri govorila, je bil istih misli. Čestitke in zahvala torej g. Zdravku Novaku, g. Goršetu, g. Pavlu Intiharju, g. Zormanu in seveda vsem igralcem za tako izvrstno podano dramo "ROŽNIVENEC."

Ta drama je preveč lepa — in bilo je preveč dela in truda — da bi se jo predstavilo samo enkrat. V prihodnji sezoni nam dajte priložnost še enkrat, — da se uživimo lepo in pomembno dramo "ROŽNIVENEC."

Do tedaj pa vas vse skupaj najpristrčneje pozdravlja

Maria Hechevar, prijateljica

dobrih Slov. iger in dram.

Društvo "Napredek" št. 132 ABZ

Euclid, O. — Društvo "Napredek" št. 132 A. B. Z. bo na svojem mesečnem sestanku 12. junija ob 7:30 zvečer počastilo sedem svojih članov, ki so v društvu že 40 let. Ti člani so: John Tanko, Frank Tegelj, Robert Kunstel, Dominik Blatnik, Lawrence Seme, Mary Pritekelj in Frances Cimperman. Vsi ti so pristrčno vabljeni na sejo. Na dnevnem redu je tudi važen razgovor o društvenem glasilu "Nova doba."

Za l. 1953 ima društvo sledeče uradnike: predsednik John Tanko, podpredsednik Ludwig Prosen, blagajnik Antonia Tanko, zapisnikar Frank Sese, tajnik Adalyne B. Cecilic, 4-33595 Morris Dr., Willoughby, Ohio, tel. Will. 2-4359, nadzorniki sta Mary Gorse in Mary Smrtnik, zdravniki: dr. Anne Prosen, dr. Carl Rotter ali katerikoli drugi. Seje se vrše vsak drugi petek v mesecu, asessment pa se pobira vsakega 25. v mesecu. V slučaju da pade 25. na soboto ali na nedeljo, se pobira asessment v po-nedeljek.

Adalyne B. Cecilic, tajnica.

NOVA NAPRAVA ZA SHRANJEVANJE TOPLOTE

Tovarna "General Electric Company" v Londonu je iznašla novo električno napravo za ogrevanje prostorov, ki uporablja elektriko samo ponoči, ko je obremenitev električnega omrežja najmanjša.

Pri napravi so izkoristili isto načelo, kot vlada za segrevanje prostorov z lončenimi pečmi, ki se počasi segrevajo in dolgo časa držijo toploto. Naprava "električni radiator za ohranjanje toplote" obstoja iz jeklene-ga zaboja, v katerem je poseben električni element vdelan v cementni blok. Električni tok, ki segreva "električni radiator za hranjenje toplote," vključi in izključi posebno električna ura, tako da troši naprava elektriko samo ponoči, ko je obremenitev električnega omrežja najmanjša. Naprava spreminja elektriko v toploto, ki jo hrani in naslednjega dne oddaja prostoru. Električna je v napravi vključena največ osem ur.

UČINEK PENICILINA POJEMA

S poskusi v zadnjem času so ugotovili, da je učinek penicilina danes že znatno manjši kakor pa je bil pred desetimi leti, ko so začeli penicilin na splošno uporabljati. Medtem so začele bakterije in razni podobni povzročitelji bolezni razvijati razne obrambne snovi v sebi, ki znižujejo učinek penicilina. Tako je n. pr. ugotovljeno, da je penicilin pred desetimi leti še ubil 96% vseh stafilokokov (glivice cepilke, ki povzročajo razne kužne bolezni), danes pa jih ubije samo še 49%. To zmanjšanje učinka penicilina pa je danes že več kakor nadomeščeno z raznimi drugimi sredstvi, takozvanimi antibiotiki, ki so jih medtem na novo odkrili in ki ubijajo v pojačani meri bolezne klice.

GORIŠKE VESTI

Prireditve višje srednje šole

Na binokšno nedeljo so slovenske višje srednje šole v Gorici imele svojo zaključno prireditve. Letos smo bili z njihovim nastopom še posebno zadovoljni, ker smo opazili, da lepo napredujejo bodisi pevski zbori kot igralci. V prvem delu je nastopil pevski zbor z učiteljica pod vodstvom profesorja Mirka Fileja. Izbral si je pet pesmi, ki je vse z veliko dovršenostjo izvajal. V drugem delu so dijaki srednjih šol od gimnazije in liceja od učiteljica nastopili v skupni igri Vera in nevera, ki jo je spisal slovenski dramatik Leskovec. Delo je malce težko in zapleteno in zahtevalo veliko od igralcev in gledalcev, vendar so igralci pokazali, da so kos tudi težjim vlogam in tudi občinstvo je z veliko pazljivostjo sledilo zapletljajem na odru. Nihče bi se zato ne imel spotikati nad prireditvijo slov. srednješolcev. Samo Primorski dnevnik le ni mogel ukrotiti svoje jeze in je vso prireditve in še posebno igro označil kot temnačno in na mnogih mestih okrnjeno, kar je krivično in neresnično. Frontaši so hoteli pokazati kot edino zaključno prireditve le svoji zadnjo veselico pri Zlatem pajku. Ne gre jim v račune, da se tudi drugi dijaki, ne samo dijaki Dijaškega doma, zvesto držijo svojih tradicij. Goriški Slovenci pa smo študirajoči mladini hvaležni za njen trud in veselje, ki nam ga je pripravila z nedeljsko prireditvijo.

V soboto 30. maja so se tudi pri nas na Goriškem zaključile vse osnovne in srednje šole. Učenci so se udeležili šolskih maš, ki so se darovale po vseh goriških cerkvah. Tudi slovenski učenci so imeli zaključno sv. mašo v goriški stolnici, kjer je lepo pel zbor učencev samih. Za mladino se začne sedaj vesela doba počitnic, za starše pa nove skrbi, kako obvarovati pred vplivom slabe družbe svoje otroke v teh dolgih mesecih prostosti. Mnogi bodo sprejeti v kolonije. Papeževo podporno društvo namerava baje letos organizirati posebno kolonijo tudi za slovenske otroke, kar bi bilo zelo potrebno in koristno. Medtem, ko je za italijanske otroke vse bogato preskrbljeno za čim udobnejše počitnice, se za slovenske nihče od sedaj ni še zmešal, razen počitniške kolonije v Alojzijevišču, ki pa je le čez slednjega dne oddaja prostoru. Električna je v napravi vključena največ osem ur.

Adalyne B. Cecilic, tajnica.

TRŽAŠKE VESTI

Slovenski šolniki pri J. Zemljaku

Predstavniki Poverjenega odbora slovenskih šolnikov v Trstu so dne 26. maja obiskali šerjo ekonomske delegacije FLRJ prof. Jožeta Zemljaka z namenom, da ga seznanijo z dosedanjimi koraki tega odbora v obrambo slovenskega šolstva na tržaškem ozemlju. Kot smo že poročali, je poverjeni odbor predložil načelniku prosvetnega urada ZVU prof. Fadi spomenico, v kateri zahteva v prvi vrsti samostojnost in upravi slov. šol, stalnost slov. šolnikov v službi, enakopravnost slovenskega svetovaleca za šolstvo pri ZVU, redno izplačanje mesečnih prijemkov in druge upravičene zahteve slovenskega šolstva, ki je, od kar so prišli v Trst rimski in ki ubijajo v pojačani meri bolezne klice.

TRŽAŠKE VESTI

Slovenski šolniki pri J. Zemljaku

Predstavniki Poverjenega odbora slovenskih šolnikov v Trstu so dne 26. maja obiskali šerjo ekonomske delegacije FLRJ prof. Jožeta Zemljaka z namenom, da ga seznanijo z dosedanjimi koraki tega odbora v obrambo slovenskega šolstva na tržaškem ozemlju. Kot smo že poročali, je poverjeni odbor predložil načelniku prosvetnega urada ZVU prof. Fadi spomenico, v kateri zahteva v prvi vrsti samostojnost in upravi slov. šol, stalnost slov. šolnikov v službi, enakopravnost slovenskega svetovaleca za šolstvo pri ZVU, redno izplačanje mesečnih prijemkov in druge upravičene zahteve slovenskega šolstva, ki je, od kar so prišli v Trst rimski in ki ubijajo v pojačani meri bolezne klice.

Avstrijci za ožvitev prometa s Trstom

Na dveh važnih gospodarskih zborovanjih na Dunaju in Gradcu je bilo govora tudi o poživitvi vi prometa na progi Avstrija—Maribor—Ljubljana—Trst. Avstrijci so močno kritizirali italijansko vlado, ki hoče okrepiti le trbiško železnico, zanemarija pa pri tem važnejšo progno, ki je za Avstrijce mnogo hitrejša, namreč skozi Ljubljano in Maribor v Avstrijo. Predsednik društva univerzitetni profesor je imel na zborovanju predavanje in med drugim je dejal: Tehnični strokovnjaki izjavljajo, da je skozi Maribor in Ljubljano najbolj prirodna zveza Avstrije in Stajerske s Trstom in smatramo, da je treba promet na tej progi oživiti.

Šolski prireditvi v Šempolaju in Trebčah

Tudi slovenske šole na Tržaškem imajo vsako leto ob zaključku šolskega leta svoje prireditve, akademije in telovadne vaje. Tudi letos so se med prvimi izkazali šolski otroci iz Šempolaja in Trebčah. Nastopili so z deklamacijami, petjem, telovadnimi nastopi in kratkimi prizori. V Šempolaju so učenci V. razreda nastopili z enodejanko Kaznovanje in Rdeča kapica. V Trebčah so poleg drugega sporeda zaigrali še Bedak Pavlek.

Za poitalijančenje slovenske obale

Gotova ni brez pomena, da namerava italijanska vlada zgraditi na meji med Italijo in svobodnim tržaškim ozemljem v devinsko nabrežinski občini pri Sleslanju naselje za 400 italijanskih ezulskih družin. Ezulski zvezi je bil v ta namen že izročen znesek 300 milijonov lir, s katerim so baje že kupili od devinskega princa potrebno zemljišče. Omenjeno zemljišče je nameravala kupiti že devinsko-nabrežinska občina, da bi na njem sezidala novo šolsko poslopje. Devinski takrat zemljišča ni hoteli prodati. Ker pa to zemljišče ne zadostuje za tako veliko naselje, saj bo obsegalo nič manj kot 100 stanovanjskih poslopij, vsako s štirimi stanovanji, grozi sedaj domačim Slovincem nevarnost razlastitve. To bi bilo že četrto naselje italijanskih ezulov na naši slovenski obali, in še več na ozemlju, ki ga upravlja ZVU. Vidno je, da se tu ne gre samo za človečanski čut in usmiljenje do brezdomcev, marveč ima Italija s tem svoje posebne namene. Italijan, ki pride enkrat v naše kraje, se težko spet loči od njih, toliko bolj še, če ima tu vse ugodnosti in privilegiranosti kot jih imajo istrski in dalmatinski begunci, tako na Tržaškem, kot na Goriškem. Njihovo naselje pri Štandrežu v goriški okolici, obsega na stotine ličnih hišic, opremljenih z vso komoditeto moderne dobe, kot si jih niti v mestu ne morejo privoščiti. Kako in kje pa živijo slovenski begunci, ki so iz iste-ga, če ne še večjega razloga zapustili svojo domovino, to italijanski vladi ni mar. Prebivajo po kleteh in podstrešjih v zasilnih barakah in v tesni edini sobi, in so vrhu vsega še brez dela, ker pač nimajo državljanstva in so zato popolnoma brezpravnici. Nad njihovimi otroci pa si lastijo pravico, da morajo hoditi v italijanske šole, ker so njihovi starši zaprosili za italijansko državljanstvo, katero pa do danes niso še prejeli.

(Dalje na 3. strani)

Dr. Josip Gruden:

Zgodovina slovenskega naroda

NOVI VEK: I. Luteranstvo in cerkvena reforma med Slovenci

Prva knjiga z latinskimi črkami, ki je izšla še l. 1555., je bil Evangelij sv. Matevža (Ta Evangelij svetiga Matevža, sdai pervizh vta Slovenski Jesig preobrnem). Imel je biti le začetak prevoda vsega svetega pisma nove zaveze. Zato pravi Trubar v pogovoru: "Matevša vsamite koker eno kosilice ali jushnico". Bogati obed je imel še le slediti. Hkrati z evangelijem je izdal Trubar nov abecednik, da vpelje Slovence v svojo novo pisavo. Še isto leto je izšel tudi katekizem (Catechismus v slovenskem jeziku, samo kratko sastopno Islago. I-nu ene molytue ter nauki Boshy. Vseti is zhistiga svetiga Pisma, ki je posnet po Lutrovi enaki knjigi).

Vse te knjige so menda po večini sad Trubarjevega dela. Koncem predgovora k evangeliju sv. Matevža sta sicer podpisana Vergerij in Trubar ("vashi slushabniki inu bratie. V. in T."), vendar je težko dognati, koliko je prvi pri prevajanju sodeloval. Gotovo je le toliko, da je Vergerij dal pobudo za izdajanje sv. pisma v slovenskem jeziku, osnoval načrt, iskal drugih prevodov za primerjanje, preskrbel od vojvoda Kristofa in kranjskih stanov denarno podporo, pregovoril tiskarja, da se je zaradi kuge preselil iz Tibinge v Reutlingen, kjer se je pričel tiskati sv. Matevž, in v vseh zadevah vodil obravnave. Zaradi tega se je imel za voditelja vsega dela. V svojih pismih se le redko spominja svojih sotrudnikov in vse delo sebi prisvaja, kar je moralo Trubarja zelo neprijetno dirniti.

Samostojen Vergerijev spis je menda le knjižica z italijanščim pravopisom: "Razgovor megiu papista in gednim luteran" (razgovor med katoličanom in luteranom) in pa "Jedna molitva tih kerzhenikou". Slej ko prej je imel Vergerij namen, razun Trubarjevih prevodov izdati sveto pismo v čistejšem jeziku, ki bi ga razumel širši krog Slovanov. Zato književna zveza med njima ni dolgo časa trajala. L. 1557. je izšel "Ta prvi deil tiga noviga Testamenta", kateremu je sledil čez tri leta drugi del z listi apostolov. A v teh knjigah je že Trubar sam kot pisatelj podpisan ("Primus Truber Creiner"). Nestalni in vihravi Vergerij je takrat popustil slovstveno delo in vso pozornost obrnil na diplomatske posle.

Kam so takrat merile njegove težnje, izpričuje Vergerijevo potovanje na Slovensko, ki ga je napravil v korist protestantske propagande. V začetku l. 1558. se je Vergerij mudil na Dunaju, kjer ga je sprejel kralj Maksimilijan, Ferdinandov naslednik v nemškem cesarstvu in velik pospeševalatelj protestantskega slovstva. Tu se je sešel tudi s Pavlom Skaličem, znanim gojencem škofa Tekstora, ki se je prav takrat pripravljal, da prestopi k luteranom in odpotuje na Virtembersko. Vergerij se je mudil na Dunaju le par dni, potem pa brez vednosti svojega vojvoda Kristofa in kralja Maksimilijana na skrivnem odpotoval proti jugu. V postu istega leta je bil že v Ljubljani, kjer je prenočeval v gostilni znanega luterana Marka Preglja.

S seboj je imel cele bale protestantskih knjig in jih brez plačila delil vsakemu, kdor jih je hotel imeti. Kakšne opravke je tu imel, spoznamo iz njegovih poznejših pism. Pogajal se je z deželni stanov in prevodu sv. pisma starega zakona in nekaterih drugih knjig. Baron Sigismund Dietrichstein

mu je tedaj izročil neki spis zoper sv. mašo, da bi ga dal natisniti na Virtemberskem.

Cilj Vergerijevega potovanja je bila Akvileja, kjer je morda imel skrivne privržence. Dasi-ravno je potoval strogo tajno, se je njegova namera vendar le izvedela. Patriarh Daniel Barbo je ukazal stolnemu kapitulju, naj ne pusti Vergeriju stopiti v cerkev, tem manj še pridigovati. Zdaj je Vergerij razvijal svoje delovanje pa raznih goriških mestih in vaseh. Ker so mu bile cerkve zaprte, se je nastanil v gostilnah, kjer je izkušal vplivati na ljudi z osebnimi pogovori in razdeljevanjem protestantskih knjig. Svoje ime je skrbno prikrival, a se izdajal za poslanca kralja Maksimilijana, ki je postal ba-je že popolen luteran. Največ uspeha je imel Vergerij s svojo luteransko propagando v Beljaku, kamor je prišel na povratku v Nemčijo. Mudil se je ondi 15 dni in menda pričakoval denarja. Nekega dne je govoril v množični družbi veljakov in meščanov. Vsled njegovega govora se je beljaški župnik odločil, da ne bo de nič več maševal, niti drugih obredov v cerkvi opravljal, temveč le pridigoval. 19. aprila se je Vergerij vrnil v Tibingo in kmalu potem vojvodu Kristofu podal krako poročilo o uspehih svojega potovanja.

To potovanje nam dovolj jasno razkriva Vergerijevo namero, da si z osebno agitacijo zagotovi vodilno vlogo v protestantskem gibanju na Slovenskem. Vendar se mu tudi to ni posrečilo. Virtemberski bogoslovci z vojvodom Kristofom na čelu, ki so dajali merilo našim slovenskim luteranom, Vergerijevega vpliva na Jugoslovane niso radi videli in so ga izkušali kolikor mogoče omejiti, ker se jim je zdel premalo "pravoveren" in utrjen v evangeljskih naukih. Zato so vodstvo luteranstva v južnih avstrijskih deželah izročili zanesljivejšemu in poslušnejšemu Trubarju.

Le enkrat se je še Vergerij mimogrede mudil v naših krajih, ko je prišel l. 1564. na Korosko k poroki svoje stričnice. Potem pa je smrt nestalnemu in častihelnemu možu pokopala vse nadaljne načrte (4. oktobra 1565).

Ko je začelo pojenjavati Vergerijevo zanimanje za jugoslovansko protestantsko slovstvo, se je zanj zavzel drug vpliven in mogočen mož, bivši štajerski deželni glavar Ivan Ungnad. Za prevod sv. Mateja in drugih evangelijev se je Ungnad že na štajerskem živo zanimal in opetovano pismeno izpodbujal Vergerija, da započeto delo nadaljuje. Ko je l. 1557. prišel na Virtembersko, mu je vojvoda Kristof prepustil skrega kartuzijanski samostan sv. Amand v mestu Urahu za stanovanje. Tu je nastalo središče jugoslovanskega slovstvenega dela.

Kakor Vergerij, je tudi Ungnad želel Trubarjevo književno podjetje tako razširiti, da bi obsegalo vse Jugoslovane. Ugodna prilika za izvršitev tega sklepa se je nudila, ko je neki istrski duhovnik, glagoljš Stefan Konzul iz Buzeta prišel na Nemško in dobil učiteljsko službo v Regensburgu. Ta je pričel okoli l. 1557. Trubarjeve slovenske knjige prevajati v hrvaščino, pisano z glagolskimi črkami. Sredstva za tisk je preskrbel Ungnad.

— V Združenih državah pride dobe več lojevca kot na vsem ostalem svetu.

M. Jakopič:

Slovo

Takrat, ko nas nekaj duši, je na cesti še najboljše. Ko gremo po cesti smo kot otroci: polni hrepenenja po nečem novem in lepem. Ob krajeh ceste so dišali kostanji in sipali belo cvetljenja je odel drevesa in kar čez noč so se razpuščali popki in pokrili temne veje s svetlim zelenjem.

Po cesti je šumelo življenje kot bi se nikdar ne hotelo ustaviti. Obstal sem kot bi nekoga čakal tam na križišču, na križišče cest in misli. Hotel sem vprašati za pot, pa se mi ni zdelo vredno. Koga naj nadlegujem, zakaj naj motim kogarkoli.

Stojim in gledam. Mimo jih gre toliko, kdo ve za njihovo pot, za njihov namen. Hodijo tod mimo resni in betežni, pa tudi mladi in nasmejani. Pisana družba božjega stvarstva: otroci, ki jim sije sonce v oči, starci, ki iščejo prazno klop v parku, da se pogovorijo s svojo pomladjo, morda letos zadnjič; delavci, ki se vračajo z dela, in nalepotičena dekleta, ki iščejo vročih oči in ki obetajo večno ljubezen.

Mnogo jih gre tam mimo. Mnogi, ki vedo za svojo pot, ki imajo kam iti, mnogi pa tudi brez cilja in smisla, jako ker nekam pač morajo, ker mislijo, da je cesta še najboljša prijateljica, stara znanaka.

Pred menoj so ceste in ob

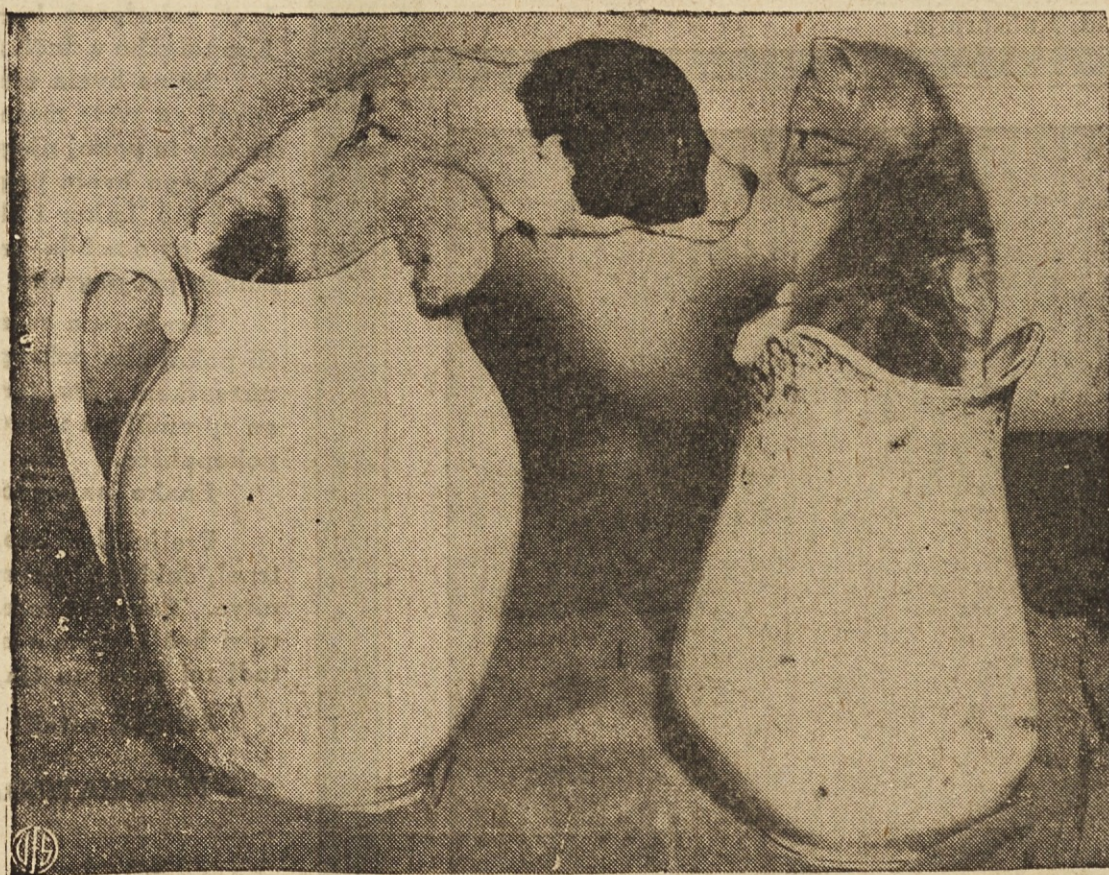
Iz Primorskega

(Nadaljevanje s 2. strani)

Tudi v Gorici bodo v juniju začeli z zidavo 24 novih stanovanj za begunce, prav tako v goriški provinci z istim številom stanovanj.

Ponovna toča v Beneški Sloveniji

Dne 27. maja popolne se je znova razbesnelo silno neurje nad Beneško Slovenijo. Kmetje so z grozo v očeh opazovali vedno hujše neurje, kateremu je sledila še toča, ki je prizadela veliko škodo ubogim slovenskim kmetom. Veliko škodo so prizadeli tudi plazovi, ki so se vsuli v dolino in uničili plodna polja. K uničevalnemu delu so še pripomogle narasle reke, ki so preplavile obdelano zemljo in odnesle vse, kar jim je bilo na poti. Najbolj prizadeti so kmetje v Grmeku, št. Lenartu in okolici, vendar ni mogoče še ugotoviti vse škode, ki jo je povzročila predvsem toča. Zaskrbljeno se prizadevi kmetje izprašujejo, kaj bo vlada ukrenila v tem žalostnem primeru, ali bo tudi njim vrgla vsaj zrno pomoči, ki so jo tako potrebni že itak revni, sedaj pa popolnoma obubožani, kmetje v Slovenski Benečiji.

DOBRO SOSESTVO — Tale kuža in muca bi lahko služila za dokaz, da izraz "se gledata kot pes in mačka" ni vedno na mestu.

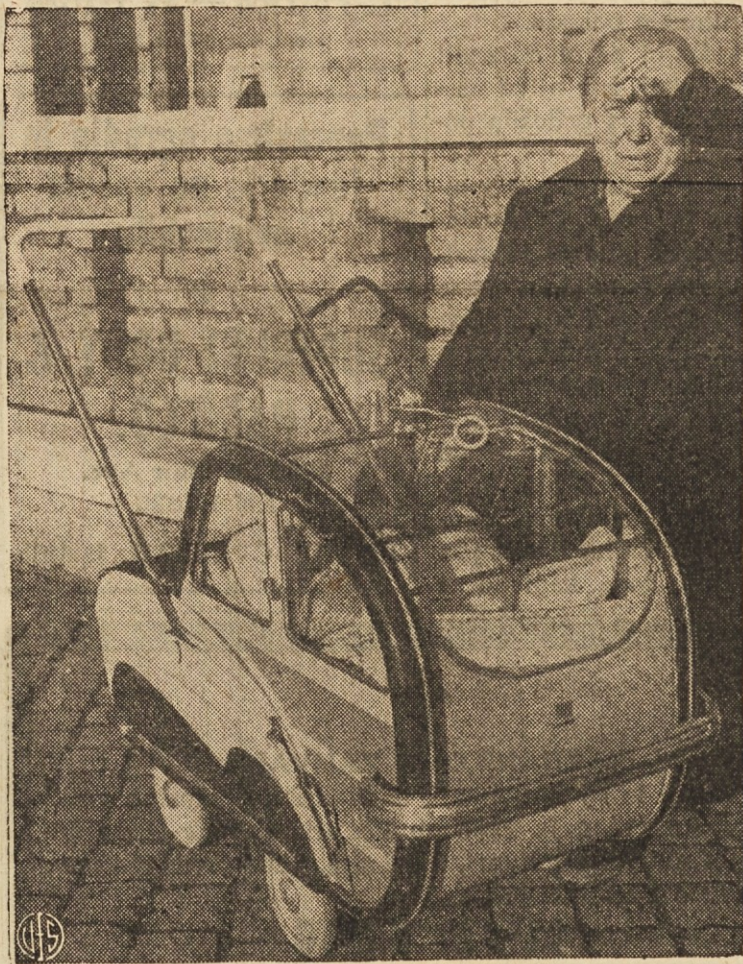
sile to opojnost daleč od človeških src.

* * *

Stal sem na široki cesti, lepi in asfaltirani. Limuzine so begale sem in tja in ljudje so se lovili med njimi. Počasi sem šel med hišami. Mnogo je bilo vrat, mnogo duri, širokih in vabečih. Jaz pa sem bil ves ta čas na cesti, na oni cesti, ki pelje iz doline v breg, iz vasi v vas in se zdaj pa zdaj ustavi pred znanim pragom. Domislil se matere, ki je takrat stala na pragu in čakala, da se še enkrat obrnem, da ji še enkrat pomaham preden me požre dolga cesta za ovinkom. Vidim jo, kako se je obrnila in se vrnila v izbo in si brisala s predpasnikom oči in mislila na to, kako bo zdaj z menoj.

Že nekaj let je od takrat in mnogo teh dolgih sivih poti je za mano. Nihče ni štel kamnov na katerih sem sedel, in nihče me ni vpraševal kam grem. Dolgo je že, kar so med nama, mati, ob tihih večerih govorila srca in si mnogo molila zame. Ne vem, če bi me še spoznala.

Mati, kaj ne, da je tam za visokim zidom še toliko spominčic. Nekeč jih je nekdo zasadi, ne da bi misli, da mi bodo kdaj na srcu cvetele. Maj je in spominčice na vrtu cveto. Nekaj čudnega je to, kako so vse lepše kot one rože na umetnih gredah. Morda zato, ker je mladost in sreča ostala pri njih? Bog ve. Kaj se vse zgodi pod tem božjim soncem, pa vendar so stvari, ki imajo roke, da te z njimi objamejo kot otroka, dobro in brez bolečine. Slednji dan se pomika sonce čez ocean,

AVTOMOBIL? — V Evropi izdelujejo sicer res vedno manjše in manjše avtomobile, prav narobe kot v Ameriki, pa vendar tako daleč še niso prišli. To je le otroški voziček, ki je pa zelo lepo izdelan in ima stekleno streho, spredaj pa pokrovan odbijač.

čez trdni in stari svet, slednji dan hodimo po poti in po stopnjah tisočev, pa vendar nehoti zahrepenimo po tišini in preprostosti. Takrat se mi zdi, da vse te ceste le niso zastoj razvlečene po vsem božjem svetu. Od daleč smo prišli in Bog ve kam še moramo iti. Po kaj smo prišli med ljudi, kdo ve? Po dobro besedo, ali topel pogled, po pravico ali žalost. Nekje smo doma in nekam moramo iti. Nekje smo se rodili in nekje bo slovo. Jih je bilo že toliko.

Hodimo po teh cestah, ki jim pravimo življenje in tako malo je treba, da se ustavi korak in da omahneš. Samo droben kamen, samo tuja beseda napisana na kraju ceste. Nikamor se nam ne mudi in nikamor ne moremo ubežati. Samo hoditi moramo, po stezah, cestah in mnogo jih je brez napisa, brez smeri. Razpeljane so po širokem svetu, da bi ljudje našli—konec poti.

Tam pa so dolge ceste in belo nasuta pota. Tam je domek in na pragu žena z veliko ljubeznijo. Takoj ob lesenem plotu cvetijo spominčice, mnogo so jih že potrgali, mnogo pa jih je še ostalo, da mi gorijo in cvetijo na srcu sredi maja.

Vesti iz Slovenije

Saj me ti ne vzdržuješ, vzdržuje me država

Tako pravijo v Jugoslaviji mozem delavske žene, ker je v Jugoslaviji sistem delavskih plač tako urejen, da ni ravno odvisen od dela, ki ga delavec opravlja, ampak v večji meri od števila družinskih članov. Slednja tabela (objavljena v Delavski Enotnosti od 24. aprila 1953) naj pojasni ta anahronizem, zaradi katerega so izgubili delavci vsak interes po strokovnem napredku in usposabljanju.

Delavec:	Skupni prejemki družine: št. otrok:			
	Plača:	1	2	3
nekvalif.	6000	9000	12000	15000
polkvalif.	7000	10000	13000	16000
kvalificiran ..	8800	11800	14800	17800
visoko-kvalificiran ..	12000	15000	18000	21000

Po tem anahronizmu ima visoko kvalificiran delavec z družino in enim otrokom isto plačo kot nekvalificiran delavec, n. pr. začetenik, z družino s tremi otroci.

Jugoslovanski zunanji ministar gre na Dunaj

Koča Popović bo odpotoval na Dunaj. Na dnevnem redu posvetovanja z avstrijskimi državniki bodo sledeča vprašanja: poglobitev gospodarskega in kulturnega sodelovanja, mirovna pogodba in drugi problemi sodelovanja.

Ženske dobijo delo

TAYLORS

ima delo za čiščenje za ženske. Oglasite se v Personnel uradu na 5. nadstropju.

WM. TAYLOR SON & CO.

MALI OGLASI

Hiše naprodaj

Za dve družini, 10 sob, dva furneza in dva garaža. Cena \$12,700.

Za dve družini, 8 sob, po 4 sobe vsaka, plinska kurjava, podi iz trdega lesa. Cena \$10,800.

Hiša za eno družino, 7 sob, 2 garaži, furnez. Se mora prodati zaradi zapuščine. Cena \$9200.

Zgoraj navedene hiše so v ali blizu fare sv. Vida.

Globokar Realty

986 E. 74 St. HE 1-6607 (115)

Soba se odda

Opremljena in snažna soba se odda mirnemu moškemu v lepi Collinwoodski naselbini z garažo in blizu transportacije. Kliče KE 1-8219. (116)

Moški dobijo delo

POZOR VIŠJEŠOLCI IN DIJAKI

OLIVER

VAS POTREBUJE

Oglasite se takoj za posebno poletno delo za inventar. Zaslužite si denar za poletje, brez da bi bili navezani na delo tekom cele počitnice.

Nobene izkušnje potreba, ampak morajo znati šteti in pisati razločno.

Doba dela je dva ali štiri tedne. Prvi bodo dobili daljšo dobo.

Višješolci, ki so močni in so stari 16 ali 17 let in imajo dovoljenje, lahko dobijo to poletno delo.

Mezda \$1.65 na uro, in vključuje dodatek za življenske stroške.

Vprašajte za Mr. Emig,

Employment Manager

THE OLIVER CORP.

19300 Euclid Ave.

KE 1-0300

(119)

Jeklarna išče delavce

Jeklarna nudi izvrstne delovne možnosti v različnih delkih z možnostjo napredovanja. Dobra začetna plača in razne druge ugodnosti. Oglasite se v pisarni na Independence Rd., pod Clark Ave. mostom.

REPUBLIC STEEL

(jun.8,10)

Moški dobi delo

Splošno delo v kovačnici in kovanje na furnezih. Mora imeti nekaj izkušnje. Dobra plača od ure.

Cleveland Spring Service

5015 Superior Ave.

HE 1-4010

(116)

Pomožni oskrbnik

Starejši pripraven moški

Lahko delo

Mora biti trezen

Soba na razpolago

KE 1-1635

(116)

MALI OGLASI

BOŽJA POT V CLINTON, MICH.

Bus je naročen za 12. julija 1953. Cena \$5.40. Ne odlašajte naročiti sedež. Pokličite Mary Novak, DI 1-4393, 3514 E. 82 St.

Hiša naprodaj

V Mentor, Ohio, je naprodaj enodružinska zidana hiša (7 sob) s 15 akri zemlje. Kliče Mentor 5-4163 ali se oglasite pri Jim Tekavec na Hopkins Rd. —(116)

Naprodaj

Hiša 10 sob za 1 družino, 2 kopalnici, "recreation" soba, prizidana garaža. V fari sv. Alojzija. Zmerna cena. Kliče GL 1-0491 ali GL 1-1362. (117)

Iščejo stanovanje

Zakonski par brez otrok, oba zaposlena, išče 4 ali 5 sob od E. 65 do E. 79 St. Kliče po 4. uri HE 1-7402. (115)

BOŽJA POT V CAREY, OHIO

Kdor želi iti 16. avg. 1953, lahko dobi bus na E. 55 in St. Clair ali v Newburgu na E. 80 St. Rezervirajte si sedež. Kliče Mary Novak, DI 1-4393, 3514 E. 82 St.

Posestvo naprodaj

V Genevi na Rt. 20 velika zidana hiša, pripravna za restavracijo, točilnico ali motel. Velika vinska klet. Tudi stanovanje 7 sob, 6 akrov zemlje. Kliče Broker SU 1-4121. (m,w,f-x)

V najem

Imamo veliko opremljeno spalno sobo za starejšega ali penzionista. Si lahko sam kuhar. Na 958 E. 70 St., spodaj, zadaj. —(115)

6117 St. Clair Ave. Henderson 1-0623 Cleveland 3, Ohio

Published daily except Saturdays, Sundays and Holidays

General Manager and Editor: Mary Debevec

NAROČNINA

Za Zed. države \$10.00 na leto; za pol leta \$6.00; za četrt leta \$4.00.

Za Kanado in sploh za dežele izven Zed. držav \$12.00 na leto. Za pol leta \$7.00, za 3 mesece \$4.00.

SUBSCRIPTION RATES

United States \$10.00 per year; \$6.00 for 6 months; \$4.00 for 3 months.

Canada and all other countries outside United States \$12.00 per year; \$7 for 6 months; \$4 for 3 months.

Entered as second class matter January 6th, 1903 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the act of March 3rd, 1879.

83 No. 114 Wed. June 10, 1953

Mir ali samo premirje?

S Koreje prihajajo poročila, da sklenitev premirja in končanje bojev ni več daleč. Po teh vesteh so glavne težave premagane in tudi "trmoglavost" južnokorejske vlade premirja ne bo mogla preprečiti.

Dve stvari sta, ki v zvezi s tem razvojem vzbujata posebno radovednost. Ves svet zanima, zakaj so se komunisti odločili za konec vojne v Koreji, in drugič, ali je to samo premirje ali pa se bo svet v resnici pomiril in moremo torej računati z daljšo dobo miru.

Po zmagi revolucije v Rusiji sta nastali med komunisti dve skupini. Ena se je zavzemala za to, da je treba storiti vse, da se komunizem čimprej razširi po vsem svetu, druga pa je bila mnenja, da je treba najprej utrditi komunistično oblast v Rusiji sami, izgraditi njene oborožene sile in vse ostalo, kar je potrebno za spopad s kapitalističnim svetom. Po Leninovi smrti je zmagal Jože Stalin vodja druge skupine, ki je dal večji del zagovornikov svetovne revolucije spravi s pota. Začel je načrtno zgrajevati sovjetsko industrijo, kmetijstvo, graditi železnice in pota, posebno pozornost pa je posvetil rdeči armadi. Pri tem se je skrbno izogibal vsakega mednarodnega spora, da ne bi staval pridobitev oktobrske revolucije na kocko. Naj se kapitalistični svet bori med seboj, mi stojmo ob strani. da vidimo, kak bo konec, je mislil Stalin, ko je sklenil nenapadno pogodbo s Hitlerjem v avgustu 1939.

V drugi svetovni vojni je Sovjetija hudo trpela, nič manj, če ne celo bolj je trpela tudi Zahodna in Srednja Evropa. Kremelj je vsaj na zunaj kazal prijateljstvo z Ameriko in Anglijo, dokler je bil v nevarnosti. Ko je bila nevarnost mimo, je bilo prijateljstva med nekdanjimi soborci konec in Sovjeti so se trudili, da položaj čim bolj izkoristijo in razširijo komunizem preko vse Evrope in Azije.

Le z veliko nejevoljo so se Sovjeti umaknili spomladi 1946 iz Irana, v Grčiji pa že niso marali več popustiti. Šele po sporu med Titom in Kremljem se je Grkom z ameriško pomočjo posrečilo streti komunistični upor. Med tem časom so pa Sovjeti bogato podpirali kitajske komuniste v borbi z zakonito Čangkajškovo vlado, sejali razdor v Indokini in Indoneziji.

Zahod se je predramil in spoznal nevarnost šele po prevratu na Češkoslovaškem. Atlantski pakt je pa ostal v resnici samo na papirju, dokler niso komunisti napadli južne Koreje.

Hladna vojna se je spremenila v vročo in nihče ni vedel, če bo ostalo le pri vojni na Koreji. Zahod se je začel pripravljati. Oboroževalna industrija v Ameriki, Angliji in drugod po svobodnem svetu je bila kmalu v polnem obratu. V zadnjih letih je izdelala na tisoče topov, tankov, na stotisoče pušk in drugega orožja ter ogromne količine raznega vojnega materiala. Vojne ladje, ki so ležale v raznih pristaniščih brez moštva, so znova opremili in jih poslali v službo, letalstvo je dobilo nova moderna letala za obrambo in napad.

Svobodni svet sicer še ni dosegel one vojne moči, kot je bilo predvideno, vendar pa Sovjetija danes ni več v stanju neovirano korakati preko Nemčije in Francije do Atlantskega oceana. Tu je obramba že precej dobro izgrajena.

Komunizem je razširil svojo oblast nad Kitajsko in se trdno usidral v Indokini. Vojna v Koreji je bila poskus, je bila tipanje, ali bo Zahod pripravljen nastopiti z orožjem proti komunističnim napadalcem ali ne. Zahod se je postal napadalec po robu in pognal komuniste nazaj preko meje. Nikakor pa se ni mogel odločiti za kaznovanje napadalcev. MacArthurjeva zahteva za pohod do reke Jalu in kaznovanje kitajskih komunistov je bila odklonjena. Bojišče se je ustalilo nekako na stari mejni črti med Južno in Severno Korejo. Ne ena ne druga stran se ni resnično več potrudila doseči odločitev na bojnem polju. Pogajanja so se vlekle iz tedna v teden, iz meseca v mesec, premirja pa ni in ni bilo.

Kremelj je bil s tem razvojem zadovoljen. Nad pol milijona ameriških vojakov je bilo zaposlenih v oddaljeni Koreji, Amerika je trosila ogromne milijarde za vojno in za oboroževanje ter skrbela pri tem še za oborožitev svojih zavznikov v Evropi. Kitajski komunisti so se v Koreji izčrpavali in bili bolj in bolj odvisni od Moskve, na drugi strani so imeli pa tudi lepo priložnost pomesti s svojimi nasprotniki doma in tako utrditi svojo oblast. Oboje je šlo v korist Moskvi.

Zahod se je za morebitno vojno že precej pripravil, veliki davki so povzročili vsesplošno nezadovoljstvo, gonja proti "ameriškim vojnim hujskačem" je rodila uspehe tako v Aziji kot v Evropi, državni proračuni demokratičnih držav izkazujejo veliko več izdatkov kot prejemo, kar je vse posledica vojnih priprav, življenska raven se le počasi dviga. Vse to gre Kremlju v račun. Nadaljne naraščanje vojne napetosti in nadaljevanje vojne na Koreji bi utegnili v resnici sprožiti svetovno vojno, to pa vsekakor za zdaj ni v načrtu Sovjetov. Oni se danes še ne čutijo dovolj pripravljeni in niso gotovi, da bi se vojna končala z njihovo

zmago. Čemu torej staviti vse na kocko in tvegati, da zgu-be to, kar so v zadnjih letih pridobili? Boljše se je nekoliko potuhniti in pokazati prijazno lice, pa se bo pomiril tudi Zahod češ, da je nevarnost mimo.

(Dalje jutri)

BESEDA IZ NARODA

Razgovor s pionirko

Cleveland, O. — Naša sosedka Mrs. Karolina Modic je praznovala nedavno svoj 80. rojstni dan. Njeni sinovi in hčere so ji v počastitev priredili, ne da bi ona o tem sploh kaj vedela, lep večer. Nanj so povabili tudi več prijateljev in prijateljic. Takole mi je pripovedovala:

"Veste, tako iznenadenje so mi priredili moji otroci. Kar ne morem si misliti, kako so to storili."

"Prav so storili," sem dejal. "Oddolžili so se Vam, v kolikor so mogli. To ste zaslužili, pa ne samo to, še veliko več. Izkazali so Vam ljubezen in hvaležnost za vse, kar ste vi storili za nje in za številne žrtve, ki ste jih do-prinesli z njihovo vzgojo. Prav so storili in častitam jim zato. Pridružujem se pa tudi njihovi-vim željam in čestitkam."

Težko, da bi kdo Modičevo

mamo bolj poznal kot jaz, kajti dolgo let že živimo v sosedstvu in vedno smo bili dobri prijatelji, skoro bi lahko rekli kot ena družina v dveh hišah.

Tako si štejem v dolžnost, da napišem nekaj vrstic k temu njenemu prazniku. Naj na tem mestu povem, da mi je njen pokojni mož, ranjki John Modic dobil prvo delo v železarni H. P. kjer je imel v bližini svoja go-stilnjo. To je bilo l. 1899. Pokojni John je imel rad lepe konje.

Mi smo lepe konje rabili, da smo vozili z njimi k poroki vesele pare. Kako se je pokojni Modic postavil, ko je s kočijo vozil za nas v sprevodih in raznih paradah. Bili smo vedno prijatelji in drug drugemu naklonjeni. John je bil zelo živahen mož.

O podrobnostih iz življenja Modičevih ne bom pisal, o tem je AD že nedavno prinesla daljši dopis. Zapišem naj pa nekaj, kar se mi zdi važno, da ostane ohranjeno. Kadar smo bili v težavah v borbi za vsakdanji kruh — naš začetek je bil težak — smo vedno našli oporo v naukih svojih očetov in mater. Ti nauki so nas spremljali skozi življenje, v njih je bila moč, ki nam je dajala vztrajnosti in vneme v vsakdanji borbi. Če imamo kaj zapustiti otrokom in potomcem, je gotovo to, so ti dobri nauki in nasveti, ki smo jih prejeli od svojih staršev, preden smo odšli v svet.

MOLI! DELAJ! HRANI! To so bila naša gesla. Če ne bi pri-nesle naše matere oziroma naša slovenska dekleta teh naukov s seboj, ne bi imeli danes toliko in tako čislanih slovenskih družin v Ameriki. Če ne bi bilo v naši stari domovini onega živega verskega življenja, kot smo ga poznali v mojih časih v slovenskih vaseh in farah, ne bi dala naša domovina toliko odličnih mož svetu.

V kolikor uživamo Slovenci danes v svetu ugleda, to je največ zasluga naših slovenskih mater, ki so z naporom, pa vendar z veliko ljubeznijo in požrtvovalnostjo vzgajale svoje otroke. Prav je torej, da se naših mater spomnimo in jim damo priznanje, dokler so še med nami. Ni važno ali one to žele ali ne — prepričan sem, da tega ne žele — važno je pa, da poudarimo njih zasluge, njih vero in narodno trdnost in jim morda na ta način dobimo vrednih posnemovalk in naslednic. Če teh ne bo, bodo izgubili vrednote, ki so naš narod vsa desetletja držale pokoncu.

Nov moderen čas utegne pozabiti vse, na čemer smo mi nekdaj stali in gradili. Mladini tako rad gleda z nekim nasmeškom na vse naše staro in

kaže na napredek časa, na vse novo tudi na novega — duha. Takale priložnosti so kot nalašč, da poudarimo, da ni vse slabo, da ni vse nazadnjaško in vse zastarelo, kar je v našem življenju kaj veljalo. Čas je prinesel veliko novega na polju tehnike, na polju higijene, zdravstva, napravil nam je življenje prijetnejše, v tem pogledu se je staro preživelo, niso pa se in se ne bodo preživeli nauki, ki smo jih prejeli od svojih staršev, ti so danes prav tako veljavni kot so bili nekdaj!

Urednik nekega slovenskega časopisa je priporočal v svojem listu neko kontrolo. Pisal sem mu: "Ako bi kakšen urednik v času njegove matere kaj takega pisal in bi ona tako pisanje poslušala, bi njega nikoli ne bilo. Ali niste veseli življenja in niste svoji materi hvaležni zanj?" sem ga vprašal.

Naj mar mi sedaj rečemo: "Dovolj je tega življenja. Da se le mi preživimo, kaj nam drugi mar? Velik greh pred Bogom bi bil, če bi mi živeli le svojem užitvanju, ne imeli bi pa nobenega smisla za žrtve in za potrebe in trpljenje drugih.

Če vse to malo premislimo, moramo priznati, da so imeli otroci prav, da so svoji materi priredili za 80-letnico to slavo. Mrs. Modic ga je v resnici zaslužila. Mnogo otrok se niti ne zaveda, kaj zgube, če pozabijo na svoje starše. V njih je za otroke blagoslov ali prokletstvo. Nobena božja zapoved ni menda tako resnična kot prav četrta. Pametni so otroci, ki jo izpolnjujejo.

Anton Grdina St.

Lepo je bilo

Cleveland, O. — V nedeljo 31. maja v Slovenskem narodnem domu, ko so igralci Slovenskega odra, podali dramo "ROŽNIVENEC."

Ta drama je bila pred več leti igrana v angleščini v znanem gledališču v mestu. Časopisi so takrat pisali cele kolone o njej in pesem "ROŽNIVENEC" — "The Rosary" je postala zelo popularna kar čez noč. Jaz sem bila še premlada, da bi jo šla gledat — vendar, ker so me zanimala take reči, sem pa prečitala vse, kar se je o njej pisalo. Čez nekaj let sem imela priložnost čitati knjigo "THE ROSARY," iz katere je bila drama povzeta. Ko sem jo brala, mi je prišlo v spomin pripovedovanje onih, ki so se udeležili predstave.

Ko so se torej začele priprave za "ROŽNIVENEC" na St. Claju, me je obšla misel — če ni to tista znana drama "The Rosary." Ko so pri sestanku Lige Father Godina potrdili, da je to ista — poslovenil pa da jo je g. Zdravko Novak, sem bila vesela. Vedela sem, da bodo igralci Slovenskega odra dobro pogodili, posebno še, ko sem zvedela, da bo igro režiral g. Pavle Intihar.

Ker sem bila na dan prireditve skozi prve 3 slike v blagajni, mi jih ni bilo mogoče videti. Za zadnje tri pa moram reči, da sem bila v resnici veselo presenečena. Ugajal mi je oder in igralci so rešili svoje vloge izvrstno. Jaz na Garth (Pustova) takorekoč neprekosljivo. Znamo, da je ta težka drama zahtevala veliko truda in dela — vendar pa ste igralci lahko v zavesti, da ste dali narodu nekaj lepega in veliko užitka s to predstavo. Večkrat sem opazila, kako si je občinstvo brisalo solze ob raznih prizorih, tako živo so bili predstavljeni. Mi, navadni ljudje, udeleženci smo bili tako zado-

voljni s to predstavo kot že dolgo ne. S komur sem po končani igri govorila, je bil istih misli. Čestitke in zahvala torej g. Zdravku Novaku, g. Gorsetu, g. Pavlu Intiharju, g. Zormanu in seveda vsem igralcem za tako izvrstno podano dramo "ROŽNIVENEC."

Ta drama je preveč lepa — in bilo je preveč dela in truda — da bi se jo predstavilo samo enkrat. V prihodnji sezoni nam dajte priložnost še enkrat, — da se uživimo lepo in pomembno dramo "ROŽNIVENEC."

Do tedaj pa vas vse skupaj najpriskrbeje pozdravlja

Maria Hochevar, prijateljica dobrih Slo. iger in dram.

Društvo "Napredek" št. 132 ABZ

Euclid, O. — Društvo "Napredek" št. 132 A. B. Z. bo na svojem mesečnem sestanku 12. junija ob 7:30 zvečer počastilo sedem svojih članov, ki so v društvu že 40 let. Ti člani so: John Tanko, Frank Tegelj, Robert Kunstel, Dominik Blatnik, Lawrence Seme, Mary Pritekelj in Frances Cimperman. Vsi ti so priskrbo vabljeni na sejo. Na dnevnem redu je tudi važen razgovor o društvenem glasilu "Nova doba."

Za l. 1953 ima društvo sledeče uradnike: predsednik John Tanko, podpredsednik Ludvig Prosen, blagajnik Antonia Tanko, zapisnikar Frank Sese, tajnik Adalyne B. Cecilic, 4-33595 Morris Dr., Willoughby, Ohio, tel. Will. 2-4359, nadzornici sta Mary Gorse in Mary Smrtnik, zdravniki: dr. Anne Prosen, dr. Carl Rotter ali katerikoli drugi. Seje se vrše vsak drugi petek v mesecu, asesment pa se pobira vsakega 25. v mesecu. V slučaju da pade 25. na soboto ali na nedeljo, se pobira asesment v ponedeljek.

Adalyne B. Cecilic, tajnica.

NOVA NAPRAVA ZA SHRANJEVANJE TOPLOTE

Tovarna "General Electric Company" v Londonu je iznašla novo električno napravo za ogrevanje prostorov, ki uporablja elektriko samo ponoči, ko je obremenitev električnega omrežja najmanjša.

Pri napravi so izkoristili isto načelo, kot vlada za segrevanje prostorov z lončenimi pečmi, ki se počasi segrevajo in dolgo časa držijo toploto. Naprava "električni radiator za ohranjanje toplote" obstoja iz jeklene-ga zabojev, v katerem je poseben električni element vdelan v cementni blok. Električni tok, ki segreva "električni radiator za hranjenje toplote," vključni in izključuje posebna električna ura, tako da troši naprava elektriko samo ponoči, ko je obremenitev električnega omrežja najmanjša. Naprava spreminja elektriko v toploto, ki jo hrani in naslednjega dne oddaja prostoru. Električna je v napravi vključena največ osem ur.

UČINEK PENICILINA POJEMA

S poskusji v zadnjem času so ugotovili, da je učinek penicilina danes že znatno manjši kakor pa je bil pred desetimi leti, ko so začeli penicilin na splošno uporabljati. Medtem so začele bakterije in razni podobni povzročitelji bolezni razvijati razne obrambne snovi v sebi, ki znižujejo učinek penicilina. Tako je n. pr. ugotovljeno, da je penicilin pred desetimi leti še ubil 96% vseh stafilokokov (glivice cepilke, ki povzročajo razne kužne bolezni), danes pa jih ubije samo še 49%. To zmanjšanje učinka penicilina je danes že več kakor nadomesteno z raznimi drugimi sredstvi, takozvanimi antibiotiki, ki so jih medtem na novo odkrili in ki ubijajo v počasnem meri bolezenske klice.

GORIŠKE VESTI Prireditve višje srednje šole

Na binkoštno nedeljo so slovenske višje srednje šole v Gorici imele svojo zaključno prireditve. Letos smo bili z njihovim nastopom še posebno zadovoljni, ker smo opazili, da lepo napredujejo bodisi pevski zbori kot igralci. V prvem delu je nastopil pevski zbor z učiteljskega pod vodstvom profesorja Mirka Fileja. Izbral si je pet pesmi, ki je vse z veliko dovršenostjo izvajal. V drugem delu so dijaki srednjih šol od gimnazije in licea do učiteljskega nastopili v skupni igri Vera in nevera, ki jo je spisal slovenski dramatik Leskovec. Delo je malce težko in zapleteno in zahteva veliko od igralcev in gledalcev, vendar so igralci pokazali, da so kos tudi težjim vlogam in tudi občinstvo je z veliko pazljivostjo sledilo zapletljajemu na odru. Nihče bi se zato ne imel spotikati nad prireditvijo slov. srednješolcev. Samo Primorski dnevnik le ni mogel ukrotiti svoje jeze in je vso prireditve in še posebno igro označil kot temnačno in na mnogih mestih okrnjeno, kar je krivično in neresnično. Frontaši so hoteli pokazati kot edino zaključno prireditve le svoji zadnjo veselico pri Zlatem pajku. Ne gre jim v račune, da se tudi drugi dijaki, ne samo dijaki Dijaškega doma, zvesto držijo svojih tradicij. Goriški Slovenci pa smo študirajoči mladini hvaležni za njen trud in veselje, ki nam ga je pripravila z tedajšjo prireditvijo.

V soboto 30. maja so se tudi pri nas na Goriškem zaključile vse osnovne in srednje šole. Učenci so se udeležili šolskih maš, ki so se darovale po vseh goriških cerkvah. Tudi slovenski učenci so imeli zaključno sv. mašo v goriški stolnici, kjer je lepo pel zbor učencev samih. Za mladino se začne sedaj vesela doba počitnic, za starše pa nove skrbi, kako obvarovati pred vplivom slabe družbe svoje otroke v teh dolgih mesecih prostosti. Mnogi bodo sprejeti v kolonije. Papežovo podporno društvo namerava baje letos organizirati posebno kolonijo tudi za slovenske otroke, kar bi bilo zelo potrebno in koristno. Medtem, ko je za italijanske otroke vse bogato preskrbljeno za čim udobnejše počitnice, se za slovenske nihče od sedaj ni še zmednil, razen počitniške kolonije v Alojzijevišču, ki pa je le čez dan in v mestu, ki nikakor ne more nuditi otrokom tega kot hribi in morje.

TRŽAŠKE VESTI Slovenski šolniki pri J. Zemljaku

Predstavniki Poverjenega odbora slovenskih šolnikov v Trstu so dne 26. maja obiskali šefa ekonomske delegacije FLRJ prof. Jožeta Zemljaka z namenom, da ga seznanijo z dosedanjimi koraki tega odbora v obrambo slovenskega šolstva na tržaškem ozemlju. Kot smo že poročali je poverjeni odbor predložil načelniku prosvetnega urada ZVU prof. Fadi spomenico, v kateri zahteva v prvi vrsti samostojnost in upravi slovenskega šolstva, danes pa je redno izplačanje mesečnih prijemkov in druge upravičene zahteve slovenskega šolstva, ki je od kar so prišli v Trst rimski funkcionarji, v vedno nevarnosti za svoj obstoj.

Avstrijci za oživitve prometa s Trstom

Na dveh važnih gospodarskih zborovanjih na Dunaju in Gradcu je bilo govora tudi o pozitivni prometa na progi Avstrija—Maribor—Ljubljana—Trst. Avstrijci so močno kritizirali italijansko vlado, ki hoče okrepiti le trbiško železnico, zanemarljivo pa pri tem važnejšo progo, ki je za Avstrijce mnogo hitrejša, namreč skozi Ljubljano in Maribor v Avstrijo. Predsednik društva univerzitetni profesor je imel na zborovanju predavanje in med drugim je dejal: Tehnični strokovnjaki izjavljamo, da je skozi Maribor in Ljubljano najbolj prirodna zveza Avstrije in Stajerske s Trstom in smatramo, da je treba promet na tej progi oživiti.

Šolski prireditvi v Šempolaju in Trebčah

Tudi slovenske šole na Tržaškem imajo vsako leto ob zaključku šolskega leta svoje prireditve, akademije in telovadne vaje. Tudi letos so se med prvimi izkazali šolski otroci iz Šempolaja in Trebč. Nastopili so z deklamacijami, petjem, telovadnimi nastopi in kratkimi prizori. V Šempolaju so učenci V. razreda nastopili z enodejanko Kaznovanje in Rdeča kapica. V Trebčah so poleg drugega sporeda zaigrali še Bedak Pavlek.

Za poitalijančenje slovenske obale

Gotovo ni brez pomena, da namerava italijanska vlada zgraditi na meji med Italijo in svobodnim tržaškim ozemljem v devinskih nabrežinskih občini pri Sesljanu naselje za 400 italijanskih ezulskih družin. Ezulski zvezi je bil v ta namen že izromeravala kupiti že devinsko-nabrežinska občina, da bi na njem sezidala novo šolsko poslopje. Devinski takrat zemljišča ni hoteli prodati. Ker pa to zemljišče ne zadostuje za tako veliko naselje, saj bo obsegalo nič manj kot 100 stanovanjskih poslopij, vsako s štirimi stanovanji, grozi sedaj domačim Slovincem nevarnost razlstitve. To bi bilo že četrto naselje italijanskih ezulov na naši slovenski obali, in še več na ozemlju, ki ga upravlja ZVU. Vidno je, da se tu ne gre samo za človečanski čut in usmiljenje do brezdomcev, marveč ima Italija s tem svoje posebne namene. Italijan, ki pride enkrat v naše kraje, se težko spet loči od njih, toliko bolj še, če ima tu vse ugodnosti in privilegiranosti kot jih imajo istrski in dalmatinski begunci, tako na Tržaškem, kot na Goriškem. Njihovo naselje pri štandreu v goriški okolici, obsega na stotine ličnih hišic, opremljenih z vso komoditeto moderne dobe, kot si jih niti v mestu ne morejo privoščiti. Kako in kje pa živijo slovenski begunci, ki so iz iste-ga, če ne še večjega razloga zapustili svojo domovino, to italijanski vladi ni mar. Prebivajo po kleteh in predstevjih v zasilnih barakah in v tesni edini sobi, in so vrh vsega še brez debla, ker pač nimajo državljanstva in so zato popolnoma brezpravnici. Nad njihovimi otroci pa si lastijo pravico, da morajo hoditi v italijanske šole, ker so njihovi starši zaposlili za italijansko državljanstvo, katero pa do danes niso še prejeli.

(Dalje na 3. strani)

Dr. Josip Gruđen:

Zgodovina slovenskega naroda

NOVI VEK: I. Luteranstvo in cerkvena reforma med Slovenci

Prva knjiga z latinskimi črkami, ki je izšla še l. 1555, je bil Evangelij sv. Matevža (Ta Evangelij svetiga Matevša, sdač pervizh vta Slovenski Jesig preobnren). Imel je biti le začetek prevoda vsega svetega pisma nove zaveze. Zato pravi Trubar v pogovoru: "Matevša Trubar v pogovoru: "Matevša vsamite koker eno kosilice ali jushnico". Bogati obed je imel še le slediti. Hkrati z evangelijem je izdal Trubar nov abecedar, da vpelje Slovence v svojo novo pisavo. Se isto leto je izšel tudi katekizem (Catechismus v slovenskem jeziku, malo kratko sastopno Islogo. I-nu ene molytue ter nauki Bonshy. Vseti is zhistiga svetiga Pisma, ki je posnet po Lutrovi enakih knjigi.

Vse te knjige so menda po večini sad Trubarjevega dela. Koncem predgovora k evangeliju sv. Matevža sta sicer podpisana Vergerij in Trubar ("vashi slushabniki inu bratie. V. in T."), vendar je težko doznati, koliko je prvi pri prevajanju sodeloval. Gotovo je le toliko, da je Vergerij dal pobudo za izdajanje sv. pisma v slovenskem jeziku, osnoval napredke, iskal drugih prevodov za primerjanje, preskrbel od vojvoda Kristofa in kranjskih stanov denarno podporo, pregovoril tiskarja, da se je zaradi kuge preselil iz Tibinge v Reutlingen, kjer se je pričel tiskati sv. Matevž, in v vseh zadevah vodil obravnave. Zaradi tega se je imel za voditelja vsega dela. V svojih pismih se le redko spominja svojih sodelavnikov in vse delo sebi prisvaja, kar je moralo Trubarja zelo neprijetno dimiti.

Samostojen Vergerijev spis je menda le knjižica z italijanskim pravopisom: "Razgovaranje megju papista in gednim luteran" (razgovor med katoličanom in luteranom) in pa "Jedna molitou tih kerzhenikou". Slej ko prej je imel Vergerij namen, razun Trubarjevih prevodov izdati sveto pismo v čistejšem jeziku, ki bi ga razumel širši krog Slovanov. Zato književna zveza med njima ni dolgo časa trajala. L. 1557. je izšel "Ta prvi deil tiga noviga Testamenta", kateremu je sledil čez tri leta drugi del z listi apostolov. A v teh knjigah je že Trubar sam kot pisatelj podpisan ("Primus Truber Creiner"). Nestalni in vihravi Vergerij je takrat popustil slovensko delo in vso pozornost obrnil na diplomatske posle.

Kam so takrat merile njegove težnje, izpričuje Vergerijevo potovanje na Slovensko, ki ga je napravil v korist protestantske propagande. V začetku l. 1558. se je Vergerij mudil na Dunaju, kjer ga je sprejel kralj Maksimilijan, Ferdinandov naslednik v nemškem cesarstvu in velik pospeševalatelj protestantskega slovstva. Tu se je sešel s Pavlom Skaličim, znanim gojencem škofa Tekstorja, ki se je prav takrat pripravljala, da prestopi k luteranom in odpotuje na Virtemberško. Vergerij se je mudil na Dunaju le par dni, potem pa brez vednosti svojega vojvoda Kristofa in kralja Maksimilijana na skrivnem odpotoval proti jugu. V postu istega leta je bil že v Ljubljani, kjer je prenočeval v gostilni znanega luterana Marka Preglja.

S seboj je imel cele bale protestantskih knjig in jih brezplačno delil vsakemu, kdor jih je hotel imeti. Kakšne opravke je tu imel, spoznamo iz njegovih poznejših pism. Pogajal se je z deželnimi stanovi o prevodu sv. pisma starega zagona in nekaterih drugih knjig. Baron Sigismund Dietrichstein

mu je tedaj izročil neki spis zoper sv. mašo, da bi ga dal natisniti na Virtemberskem.

Cilj Vergerijevega potovanja je bila Akvileja, kjer je morda imel skrivne privržence. Dasi-ravno je potoval strogo tajno, se je njegova namera vendar le izvedela. Patriarh Daniel Barbo je ukazal stolnemu kapitu, naj ne pusti Vergeriju stopiti v cerkev, tem manj še pridigovati. Zdaj je Vergerij razvijal svoje delovanje pa raznih goriških mestih in vaseh. Ker so mu bile cerkve zaprte, se je nastanil v gostilnah, kjer je izkušal vplivati na ljudi z osebnimi pogovori in razdeljevanjem protestantskih knjig. Svoje ime je skrbno prikrival, a se izdajal za poslanca kralja Maksimilijana, ki je postal ba-je že popolen luteran. Največ uspeha je imel Vergerij s svojo luteransko propagando v Beljaku, kamor je prišel na povratku v Nemčijo. Mudil se je ondi 15 dni in menda pričakoval denarja. Nekega dne je govoril v množaštvu družbi veljakov in meščanov. Vsled njegovega govora se je beljaški župnik odločil, da ne bode nič več maševal, niti drugih obredov v cerkvi opravljal, temveč le pridigovati. 19. aprila se je Vergerij vrnil v Tibingo in kmalu potem vojvodu Kristofu podal krako poročilo o uspehih svojega potovanja.

To potovanje nam dovolj jasno razkriva Vergerijevo namer, da si z osebno agitacijo zagotovi vodilno vlogo v protestantskem gibanju na Slovenskem. Vendar se mu tudi to ni posrečilo. Virtemberški bogoslovci z vojvodom Kristofom na čelu, ki so dajali merilo našim slovenskim luteranom, Vergerijevega vpliva na Jugoslovane niso radi videli in so ga izkušali kolikor mogoče omejiti, ker se jim je zdel premalo "pravoveren" in utrjen v evangelijskih naukih. Zato so vodstvo luteranstva v južnih avstrijskih deželah izročili zanesljivejšemu in poslušnejšemu Trubarju.

Le enkrat se je še Vergerij mimogrede mudil v naših krajih, ko je prišel l. 1564. na Korosko k poroki svoje stricnice. Potem pa je smrt nestalnemu in častihelnemu možu pokopala vse nadaljne načrte (4. oktobra 1565).

* * *

Ko je začelo pojenjavati Vergerijevo zanimanje za jugoslovansko protestantsko slovstvo, se je zanj zavzel drug vpliven in mogočen mož, bivši štajerski deželni glavar Ivan Ungnad. Za prevod sv. Mateja in drugih evangelijev se je Ungnad že na Štajerskem živo zanimal in opetovano pismeno izpodbujal Vergerija, da započeto delo nadaljuje. Ko je l. 1557. prišel na Virtemberško, mu je vojvoda Kristof prepustil prazen kartuzijanski samostan sv. Aman-da v mestu Urahu za stanovanje. Tu je nastalo središče jugoslovanskega slovstvenega dela.

Kakor Vergerij, je tudi Ungnad želel Trubarjevo književno podjetje tako razširiti, da bi obsegalo vse Jugoslovane. Ugodna prilika za izvršitev tega sklepa se je nudila, ko je neki istrski duhovnik, glagoljaš Stefan Konzul iz Buzeta prišel na Nemško in dobil učiteljsko službo v Regensburgu. Ta je pričel okoli l. 1557. Trubarjeve slovenske knjige prevajati v hrvaščino, pisano z glagolskimi črkami. Sredstva za tisk je preskrbel Ungnad.

— V Združenih državah pridobimo več lojevca kot na vsem ostalem svetu.

M. Jakopič:

Slovo

Takrat, ko nas nekaj duši, je na cesti še najboljša. Ko gremo po cesti smo kot otroci: polni hrepenenja po nečem novem in lepem. Ob krajih ceste so dišali kostanji in sipali belo cvetje na pločnik. Dih prvega življenja je odel drevesa in kar čez noč so se razpuščili popki in pokrili temne veje s svetlim zelenjem.

Po cesti je šumelo življenje kot bi se nikdar ne hotelo ustaviti. Obstal sem kot bi nekoga čakal tam na križišču, na križišče cest in misli. Hotel sem vprašati za pot, pa se mi ni zdelo vredno. Koga naj nadlegujem, zakaj naj motim kogarkoli.

Stojim in gledam. Mimo jih gre toliko, kdo ve za njihovo pot, za njihov namen. Hodijo tod mimo resni in betežni, pa tudi mladi in nasmejani. Pisana družba božjega stvarstva: otroci, ki jim sije sonce v oči, starci, ki iščejo prazno klop v parku, da se pogovorijo s svojo pomladjo, morda letos zadnjič; delavci, ki se vračajo z dela, in nalepotičena dekleta, ki iščejo vročih oči in ki obetajo večno ljubezen.

Mnogo jih gre tam mimo. Mnogi, ki vedo za svojo pot, ki imajo kam iti, mnogi pa tudi brez cilja in smisla, jako ker nekam pač morajo, ker mislijo, da je cesta še najboljša prijateljica, stara znanca.

Pred menoj so ceste in ob

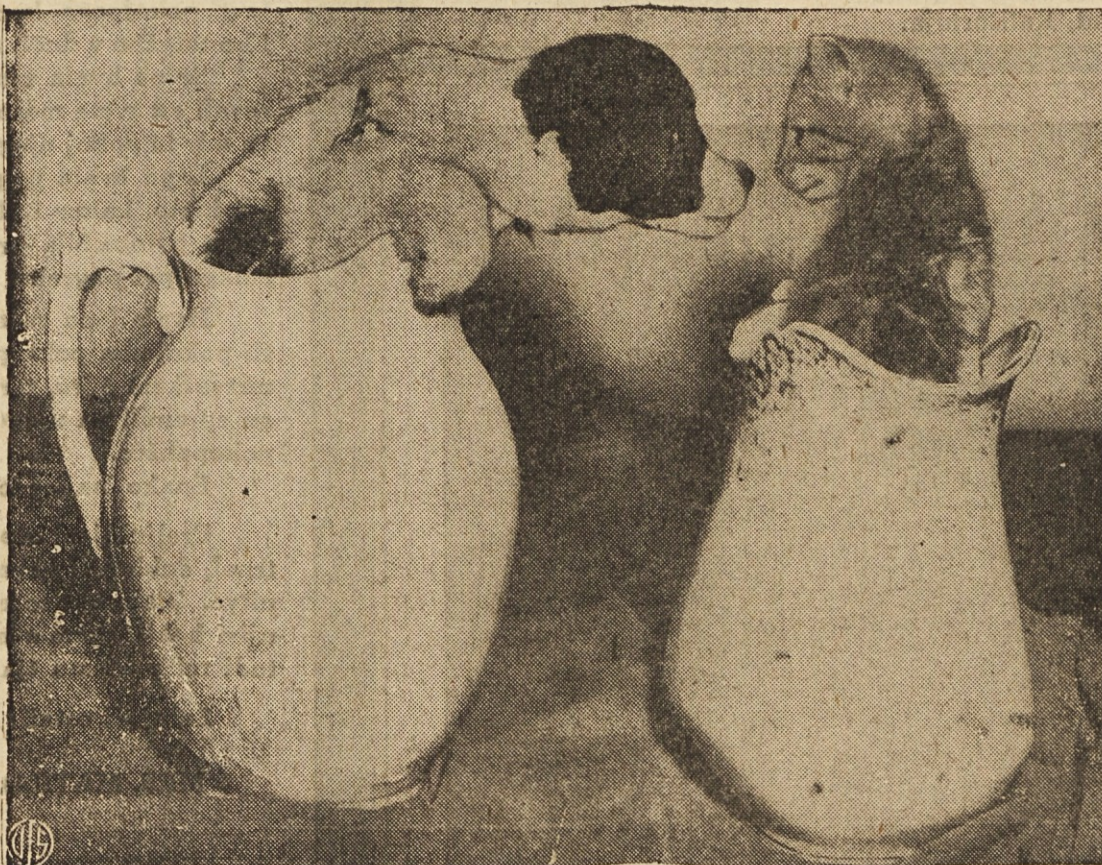
Iz Primorskega

(Nadaljevanje z 2. strani)

Tudi v Gorici bodo v juniju začeli z zidavo 24 novih stanovanj za begunce, prav tako v goriški provinci z istim številom stanovanj.

Ponovna toča v Beneški Sloveniji

Dne 27. maja popolne se je znova razbesnelo silno neurje nad Beneško Slovenijo. Kmetje so z grozo v očeh opazovali vedno hujše neurje, kateremu je sledila še toča, ki je prizadela veliko škodo ubogim slovenskim kmetom. Veliko škodo so prizadeli tudi plazovi, ki so se vsuli v dolino in uničili plodna polja. K uničevalnemu delu so še pripomogle narasle reke, ki so preplavile obdelano zemljo in odnesle vse, kar jim je bilo na poti. Najbolj prizadeti so kmetje v Grmeku, št. Lenartu in okolici, vendar ni mogoče še ugotoviti vse škode, ki jo je povzročila predvsem toča. Zaskrbljeno se prizadeti kmetje izprašujejo, kaj bo vlada ukrenila v tem žalostnem primeru, ali bo tudi njim vrgla vsaj zrno pomoči, ki so jo tako potrebni že itak revni, sedaj pa popolnoma obubožani, kmetje v Slovenski Benečiji.

DOBRO SOSESTVO — Tale kuža in muca bi lahko služila za dokaz, da izraz "se gledata kot pes in mačka" ni vedno na mestu.

sile to opojnost daleč od človeških src.

Stal sem na široki cesti, lepi in asfaltirani. Limuzine so begale sem in tja in ljudje so se lovili med njimi. Počasi sem šel med hišami. Mnogo je bilo vrat, mnogo duri, širokih in vabečih. Jaz pa sem bil ves ta čas na cesti, na oni cesti, ki pelje iz doline v breg, iz vasi v vas in se zdaj pa zdaj ustavi pred znanim pragom. Domislil sem matere, ki je takrat stala na pragu in čakala, da se še enkrat obrnem, da ji še enkrat pomaham preden me požre dolga cesta za ovinkom. Vidim jo, kako se je obrnila in se vrnila v izbo in si brisala s predpasnikom oči in mislila na to, kako bo zdaj z menoj.

Že nekaj let je od takrat in mnogo teh dolgih sivih poti je za mano. Nihče ni štel kamnov na katerih sem sedel, in nihče me ni vpraševal kam grem. Dolgo je že, kar so med nama, mati, ob tihih večerih govorila srca in si mnogo molila zame. Ne vem, če bi me še spoznala.

Mati, kaj ne, da je tam za visokim zidom še toliko spominčic. Nekoč jih je nekdo zasadil, ne da bi mislil, da mi bodo kdaj na srcu cvetele. Maj je in spominčice na vrtu cveto. Nekaj čudnega je to, kako so vse lepše kot one rože na umetnih gredah. Morda zato, ker je mladost in sreča ostala pri njih? Bog ve. Kaj se vse zgodi pod tem božjim soncem, pa vendar so stvari, ki imajo roke, da te z njimi objamejo kot otroka, dobro in brez bolečine. Slednji dan se pomika sonce čez ocean.

AVTOMOBIL? — V Evropi izdelujejo sicer res vedno manjše in manjše avtomobile, prav narobe kot v Ameriki, pa vendar tako daleč še niso prišli. To je le otroški voziček, ki je pa zelo lepo izdelan in ima stekleno streho, spredaj pa pokrovan odbijač.

čez trudni in stari svet, slednji dan hodimo po poti in po stopnjah tisočev, pa vendar nehoti zahrepenimo po tišini in preprostosti. Takrat se mi zdi, da vse te ceste le niso zastoj razvlečene po vsem božjem svetu. Od daleč smo prišli in Bog ve kam še moramo iti. Po kaj smo prišli med ljudi, kdo ve? Po dobro besedo, ali topel pogled, po pravico ali žalost. Nekje smo doma in nekam moramo iti. Nekje smo se rodili in nekje bo slovo. Jih je bilo že toliko.

Hodimo po teh cestah, ki jim pravimo življenje in tako malo je treba, da se ustavi korak in da omahneš. Samo droben kamen, samo tuja beseda napisana na kraju ceste. Nikamor se nam ne mudi in nikamor ne moremo ubežati. Samo hoditi moramo, po stezah, cestah in mnogo jih je brez napisov, brez smeri. Razpeljane so po širokem svetu, da bi ljudje našli—konec poti.

Tam pa so dolge ceste in belo nasuta pota. Tam je domek in na pragu žena z veliko ljubeznijo. Takoj ob lesenem plotu cvetijo spominčice, mnogo so jih že potrgali, mnogo pa jih je še ostalo, da mi gorijo in cvetijo na srcu sredi maja.

Vesti iz Slovenije

Saj me ti ne vzdržuješ, vzdržuje me država

Tako pravijo v Jugoslaviji mozem delavski žene, ker je v Jugoslaviji sistem delavskih plač tako urejen, da ni ravno odvisen od dela, ki ga delavec opravlja, ampak v večji meri od števila družinskih članov. Slednja tabela (objavljena v Delavski Enotnosti od 24. aprila 1953) naj pojasni ta anahronizem, zaradi katerega so izgubili delavci vsak interes po strokovnem napredku in usposabljanju.

Delavec:	Plača:	1	2	3
nekvalif.	6000	9000	12000	15000
polkvalif.	7000	10000	13000	16000
kvalificiran ..	8800	11800	14800	17800
visoko-kvalificiran ..	12000	15000	18000	21000

Po tem anahronizmu ima visoko kvalificiran delavec z družino in enim otrokom isto plačo kot nekvalificiran delavec, n. pr. začelnik, z družino s tremi otroci.

Jugoslovanski zunanji minister gre na Dunaj

Koča Popović bo odpotoval na Dunaj. Na dnevnem redu posvetovanja z avstrijskimi državniki bodo sledeča vprašanja: poglobitev gospodarskega in kulturnega sodelovanja, mirovna pogodba in drugi problemi sodelovanja.

Ženske dobijo delo

TAYLORS

ima delo za čiščenje za ženske. Oglasite se v Personnel uradu na 5. nadstropju.

WM. TAYLOR SON & CO.

MALI OGLASI

Hiše naprodaj

Za dve družini, 10 sob, dva furneza in dva garaža. Cena \$12,700.

Za dve družini, 8 sob, po 4 sobe vsaka, plinska kurjava, podi iz trdega lesa. Cena \$10,800.

Hiša za eno družino, 7 sob, 2 garaži, furnez. Se mora prodati zaradi zapuščine. Cena \$9200.

Zgoraj navedene hiše so v ali blizu fare sv. Vida.

Globokar Realty

986 E. 74 St. HE 1-6607 (115)

Soba se odda

Opremljena in snažna soba se odda mirnemu moškemu v lepi Collinwoodski naselbini z garažo in blizu transportacije. Kličite KE 1-8219. (116)

Moški dobijo delo

POZOR VIŠJEŠOLCI IN DIJAKI

OLIVER

VAS POTREBUJE

Oglasite se takoj za posebno poletno delo za inventar

Zasluzite si denar za poletje, brez da bi bili navezani na delo tekom cele počitnice.

Nobene izkušnje potreba, ampak morajo znati šteti in pisati razločno.

Doba dela je dva ali štiri tedne. Prvi bodo dobili daljšo dobo.

Višješolci, ki so močni in so stari 16 ali 17 let in imajo dovoljenje, lahko dobijo to poletno delo.

Mezda \$1.65 na uro, in vključuje dodatek za življenske stroške.

Vprašajte za Mr. Emig, Employment Manager

THE OLIVER CORP.

19300 Euclid Ave.

KE 1-0300

(119)

Jeklarna išče delavce

Jeklarna nudi izvrstne delovne možnosti v različnih od delkih z možnostjo napredovanja. Dobra začetna plača in razne druge ugodnosti. Oglasite se v pisarni na Independence Rd., pod Clark Ave. mostom.

REPUBLIC STEEL

(jun.8,10)

Moški dobi delo

Splošno delo v kovačnici in kovanje na furnezih. Mora imeti nekaj izkušnje. Dobra plača od ure.

Cleveland Spring Service

5015 Superior Ave.

HE 1-4010

(116)

Pomožni oskrbnik

Starejši pripraven moški

Lahko delo

Mora biti trezen

Soba na razpolago

KE 1-1635

(116)

MALI OGLASI

BOŽJA POT V CLINTON, MICH.

Bus je naročen za 12. julija 1953. Cena \$5.40. Ne odlašajte naročiti sedež. Pokličite Mary Novak, DI 1-4393, 3514 E. 82 St.

Hiša naprodaj

V Mentor, Ohio, je naprodaj enodružinska zidana hiša (7 sob) s 15 akri zemlje. Kličite Mentor 5-4163 ali se oglasite pri Jim Tekavec na Hopkins Rd. —(116)

Naprodaj

Hiša 10 sob za 1 družino, 2 kopalnici, "recreation" soba, prizidana garaža. V fari sv. Alojzija. Zmerna cena. Kličite GL 1-0491 ali GL 1-1362. (117)

Iščejo stanovanje

Zakonski par brez otrok, oba zaposlena, išče 4 ali 5 sob od E. 65 do E. 79 St. Kličite po 4. uri HE 1-7402. (115)

BOŽJA POT V CAREY, OHIO

Kdor želi iti 16. avg. 1953, lahko dobi bus na E. 55 in St. Clair ali v Newburgu na E. 80 St. Rezervirajte si sedež. Kličite Mary Novak, DI 1-4393, 3514 E. 82 St.

Posestvo naprodaj

V Genevi na Rt. 20 velika zidana hiša, pripravna za restavracijo, točilnico ali motel. Velika vinska klet. Tudi stanovanje 7 sob, 6 akrov zemlje. Kličite Broker SU 1-4121. (m,w,f-x)

V najem

Imamo veliko opremljeno spalno sobo za starejšega ali penzionista. Si lahko sam kuhar. Na 958 E. 70 St., spodaj, zadaj. —(115)

J. Š. BAAR

Golobček

Bajtar se je ozrl k vratom in na prvi pogled spoznal svojega novega soseda — župnika. "Kaj pa se to k nam tepe?" je preudarjal in gledal čudna gosta, "najbrž kakšen agent s podobami ali križi, pa župnik sam ga spremlja, nekaj je hodil z njim cerkovnik." Počasi in po ovinku je šel proti vratom, da bi pridobil čas in mogel najti prikladen izgovor, da nič ne potrebuje in ne kupi. "E, povem mu pač, da imam sina na Dunaju in ta nam vse naroči in pošlje," si je izmišljeval. Holoubek je postavil kovčeg na tla in stopil za korak proti Jini, ki je že pozdravljala: "To so imenitni gostje, pristrčno dobrodošli, prečistiti."

"Hvala, hvala," se je smehljaj župnik, "sila me je privedla k vam, sila, sosed. Vi imate že posejano, zorano, repo spravljeno ali ne bi pomogli meni posejati, preden nastopi zima?" "Pomorem, kakaj pa ne bi pomogel. Zaslužek je zaslužek. Iz podružnic bi moral voziti v cukrarno repo. Dnevno zaslužim z vola in petak, če vam to ne bo predrago."

"Ne bo, ne, ne bo, torej jutri zjutraj pridite, ne?"

"Brez skrbi! Šel bom skupaj z vašimi, plug in brano vzamem s sabo."

For your VACATION welcome to CHRISTIANA LODGE

Slovenian Resort

• The Hotel has 30 rooms with connecting showers. Central dining room, with American Slovenian cooking. All sports, private beach, boating and fishing. Cater to overnight guests. 260 miles from Cleveland. Located on U.S. 112. Write for folder.

CHRISTIANA LODGE
DOMINIK and AGNES
KRASOVEC

Rt. 1, Box 175
Edwardsburg, Michigan
Phone 9126 F5

V blag spomin

PRVE OBLETNICE SMRTI NAŠEGA LJUBEGA SOPROGA IN OČETA

Frank Matjašič

ki je preminul 10. junija 1952

Preljubi soprog in dragi oče, ali je res že to mogoče, da že eno leto je minilo, kar Ti počivaš pod zemljo?

V grobu hladnem mirno spavaj, rešen trpljenja in skrbi, preljubi soprog in dobri oče, na svidenje nad zvezdami.

Zalujoči ostali:

AGNES, soproga
FRANK, EDWARD in RAYMOND, sinovi

VERONIKA, hčerka

Cleveland, Ohio, 10. junija 1953.

storil krivice ter mi prav tako plačal kakor žid?"

Za trenutek je zavladala v gostilni mučna tišina. Trešnice niso pomnile, da bi se kdo drznil tako odkrito zavzeti se za duhovnika.

X. Zima

Gospodu župniku v Markovem je manjkalo prave roke. Godrnjal je, koder je hodil, in Katica ga je že zbadala s svojim očitanjem: "Nisem li tega rekla? Jaz sem jim napovedala, da se bodo kesali, ko Jožeta zgrabimo, toda oni so ga v Trešnice porivali, zdaj pa imajo?"

"Kaj imam? Nič nimam," se je zadržal gospod župnik, "niti to baka nimam natlačenega, kot se spodobi, ne pipe v redu, ne ščepca dišeče perle v zalogi, zima pa je pred durmi."

"Zato se pa lahko učijo igrati na pianino," je zbudla gospodinja med vrati in hitro stekla iz kuhinje nekam v klet. Vedela je, da bi se zdaj oblaki pretrgali in bi se razbesnel vihar. Holoubkov naslednik v Markovem je bil tudi novomarnišnik, učiteljski otrok, ki ni imel smisla za drugo kakor za godbo. Prvo njegovo dejanje je bilo, da si je na obroke naročil lep pianino, ki se ga sam nikakor ni mogel naveličati, ki pa je čez teden dni predsedal slehernemu v župnišču, neizvzemši psa Cigana.

"Ko bi vsaj kakšno kolo zaigral," je menila Nanika, ki so ji brneli po glavi valčki in polke markovske godbe.

"Ali pa kakšno koračnico," je pritegnil Francek in se spomnil, kako so pri vojaki korakali v strumnem pohodu.

"Eh, kako bi pa on to znal! Brenka si nekaj, kar ni za ušesa ne za noge," je priložila poleno Katica.

Edini gospod župnik je molčal. Dobro je vedel, da bi mladi kaplan znal odlično zaigrati te reči, pa noče za nič na svetu, da bi s kakšno poulično popevko oskrnil svoj ljubi instrument. Toliko je razumel, čeprav ni bil navdušen godbenik in, ko je po kosilu s časopisom v roki hotel malo zadremati, bi bil rad poprosil samotnega kralja Davida, naj da harfi pokoj in ga ne moti, toda kaplanu si

tega ni upal povedati. Mesec dni že je namesto spanja poslušal pianino, vzdihoval in se predajal spominom.

Novi kaplan je bil v resnici rahločuten, umetniško nastrojen človek, ki za tako imenovano praktično življenje ni imel nikakega smisla. Ni kadir, ne pil, ni znal niti v roke prijati, venomer je ogledoval le svoje sloke prste, na katere je bil lahko po pravici ponosen. In zato je kot umetnik bil dovolj občutljiv in buden, da je zgodaj zaslutil, da ne sodi sem v ta župnijski okvir, da ne ume izpolniti mesta svojega prednika, kakor bi bilo treba. Zaradi tega je trpel in dražilo ga je, ko je moral venomer poslušati:

"Ah jej, kje neki je častiti gospod Holoubek, on bi že zdavnaj namazal kljuge in ključavnice in vrata ne bi skripala, za-

CIRILMETODIJSKO GIBANJE

ima sledeče knjige in brošure na prodaj: 1) Cirilmetodijska ideja, stane \$1.40, v platno vezana \$1.60. 2) Segur, Odgovori na ugovore proti sv. veri, 10 centov. 3) Mož volje božje, 10 centov. 4) Cirilmetodijsko gibanje, 10 centov. 5) Velika borba malega naroda, 50 centov. 6) Trst, žarišče Evrope, 75 centov. Tudi ima na prodaj krasne razglednice, kakor Ljubljana, Maribor, Marija Pomagaj na Brezjah, Trst, Bled itd. Vsaka razglednica stane 10 centov. Naroča se na naslov:

CIRILMETODIJSKO GIBANJE
(Fr. Maršič)
14203 Thames Ave.
Cleveland 10, Ohio, U.S.A.

Kadar potrebujete zavarovalnino

proti ognju, viharju, za avtomobile, se lahko in zanesljivo obrnete na

L. Petrich — IV 1-1874
19001 KILDEER AVE.

Popravimo ogrodja in fenderje na vašem avtomobilu

SUPERIOR BODY & PAINT CO.

6605 St. Clair Ave.
EN 1-1633

FRANK CVELBAR, lastnik

NAZNANILO IN ZAHVALA

Vsem, ki so jo poznali, naznanjamo žalostno vest, da je dne 21. maja 1953 ob 12. uri mirno v Gospodu zaspala na šentviški gori, Slovenija, naša predraga mamica in stara mati, gospa

LUCIJA MAKUC

Svete maše zadušnice so se brale v farni cerkvi na šentviški gori in v Oaklandu, Kalifornija.

Vsem, ki so jo v težki bolezni tolažili in ji pomagali, ki so jo spremili na njeni zadnji poti in ki so se udeležili sv. maš za pokoj njene duše, posebno pa g. župniku na šentviški gori, naša najiskrenejša zahvala.

Zalujoči OTROCI in OSTALO SORODSTVO
Šentviška gora, Slovenija;
Oakland, Kalifornija.

DRUŽINSKI SPOR — Dva 15 let stara mandžurska medveda v pariškem živalskem vrtu v malem družinskem prepiru.

bil bi tale žebliček in ure poravnal; škoda častitega gospoda Holoubka!"

"Glej, kaj bi radi," je mrmljal tudi gospod kaplan in se precej neprevidno pritoževal učiteljem v šoli, "da bi staremu čistil čedre, napenjal pasti, ril po vrtu in opravljal službo. Nerazumevanje je raslo, prepad se širil in spomini na bivšega kaplana so bili tem bolj pekoči in hrepeneči.

Kadar koli se je Katici kolobalo — in to se je često — nikoli ni pozabila reči: "Gotovo častiti gospod Holoubek misli na nas. Kako neki mu gre?"

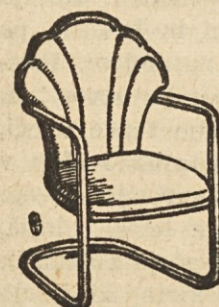
In Holoubek je v resnici tudi mislil nanje. Ob dolgih zimskih večerih je samotno posedal, misli pa so mu romale v Markov. Po božiču je šel z očetom domov poročat brata, vrnil pa se je brez očeta, ki je moral ostati doma, predati posestvo in

se odseliti z materjo v kot. Objubil je, da na pomlad zopet pride, pa Holoubek je vedel, da prav tedaj ne more. Dan — kratek ko zajčji rep — je hitro ugasnil, po večerji pa so sestre Barici oči hitro zlezle vkup in tako je sam obsedel v svoji sobici pri mirno brleči luči, čisto sam in se predal spominom. (Dalje prihodnjič.)

Oglašajte v "Amer. Domovini"

Prodaja letnega pohištva

V zalogi imamo vseh vrst letnega pohištva po zelo ZNIŽANIH CENAH

JEKLENI STOLI, v raznih barvah	\$4.69
YACHT STOLI	\$3.75
STEAMER STOLI	\$3.75
ALUMINIJASTI STOLI	\$9.45
BARCALO GUGALNIKI (GLIDERS)	
Razne vrste CHAISE-LONGE	

REPLACEMENT CUSHIONS, 6-PC. SETS
\$17.95

A. Grdina in Sinovi

FURNITURE DEALERS

15301 Waterloo Road

KE nmore 1-1235

ODPRTO: v ponedeljek, četrtek in petek od 9 do 9!
v torek in soboto do 6. ure
v sredo zaprto cel dan

— DAJEMO EAGLE ZNAMKE —

1883

1953

Naznanilo in Zahvala

Z žalostjo v naših srcih naznanjamo vsem sorodnikom in prijateljem, da je po dolgi in mučni bolezni za vedno zatisnil svoje mile oči naš preljubljeni oče, stari oče in brat

MICHAEL JALOVEC

Blagopokojnik je previden s sv. zakramenti za umirajoče umrl v bolnišnici dne 10. maja 1953. Pogreb se je vršil dne 13. maja iz pogrebnega zavoda A. Grdina in Sinovi ter po opravljeni sv. maši zadušnici in cerkvenih pogrebnih obredih v cerkvi sv. Vida smo njegovo truplo položili k večnemu počitku na pokopališče Calvary.

Pokojni je bil rojen leta 1883 v va si Hrastje, fara Cerklje pri Krškem, odkoder je prišel v Ameriko leta 1900.

V dolžnost si štejemo, da se tem potom najlepše zahvalimo vsem onim, ki so položili krasne vence cvetja h krsti pokojnega, kar nam je bilo v veliko tolažbo v dneh naše žalosti. Srčna hvala vsem onim, ki so darovali za svete maše, ki se bodo brale za mir in pokoj njegove duše. Lepa hvala pogrebem, ki so nosili krsto, kakor tudi vsem, ki so dali svoje avtomobile brezplačno na razpolago pri pogrebu.

Hvala lepa vsem onim, ki so prišli pokojnika pokropiti, ko je ležal na mrtvaškem odru, ter vsem onim, ki so ga spremili na njegovi zadnji poti na pokopališče.

Enako najlepšo zahvalo izreka-

mo vsem onim, ki so pokojnika obiskovali v njegovi bolezni in mu lajšali trpljenje.

Našo iskreno zahvalo izrekamo vsem onim, ki so nam stali ob strani, nam bili v pomoč na en ali drugi način, najsi bo v bolezni ali dneh smrti, kakor tudi vsem, ki so izrazili svoje sočutje pismeno ali osebno. Bog vam plačaj vsem skupaj!

Iskrena zahvala duhovščini pri fari sv. Vida, posebno pa Rev. Tomcu za obiske v bolezni, za podelitev sv. zakramentov ter opravljene cerkvene pogrebne obrede. Enako najlepša hvala pogrebniemu zavodu A. Grdina in Sinovi za vsestransko postrežbo in lepo urejen pogreb.

Preljubljeni oče, stari oče in brat! Kruta bolezen Te je mučila. Vdano si trpel, dokler Ti ni smrt pretrgala nit življenja in odšel si tja, odkoder ni več vrnitve. Žalostna so naša srca, saj smo Te vsi ljubili. Truplo Tvoje počiva na njivi božji, spomin na Tvoje dobro srce si pa ohranimo do konca naših dni, ko tudi mi pridemo tja, kjer si Ti. Počivaj v miru!

Zalujoči ostali:

MICHAEL, ML., sin
MRS. MATILDA NOSSE, MRS. MARY MATKO, MRS. ROSE NOSSE
in MRS. HELEN PIRTZ, hčere
JOHN, brat

V stari domovini pa zapuška sestro ANO BENCIN
Cleveland, Ohio, dne 10. junija 1953.